

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MRĄGOWO

- ✓ Uchwała Nr X/60/19 Rady Gminy Mrągowo z dnia 26 marca 2019r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany części studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo.
- ✓ Uchwała Nr LXIX/551/23 Rady Gminy Mrągowo z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo.

Opracowanie:

mgr inż. Sylwia Długosz

Olsztyn, wrzesień 2023 r.

SPIS TREŚCI

1	CEL I PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	4
2	METODA ZASTOSOWANA PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	4
3	ROZPOZNANIE I CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	5
3.1	Położenie terenu objętego analizą	5
3.2	Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna	10
3.3	Wody powierzchniowe i podziemne	11
3.4	Klimat.....	15
3.5	Rośliny i zwierzęta	15
4	OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO	17
4.1	Obszary objęte ochroną przyrodniczą.....	17
5	STAN ŚRODOWISKA I JEGO ZAGROŻENIA.....	25
5.1	Gospodarka wodno-ściekowa i jakość wód.....	25
5.2	Powietrze atmosferyczne	27
5.3	Gospodarka odpadami	29
5.4	Sieć elektroenergetyczna i gazowa	29
5.5	Poważna awarie.....	30
6	CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM.....	30
7	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	35
8	PRZEWIDYWANE SKUTKI DLA ŚRODOWISKA I JEGO KOMPONENTÓW WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU	35
8.1	Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunków zagospodarowania: tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej; tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej; tereny o funkcji turystycznej i rekreacyjnej	35
8.2	Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku: tereny zabudowy działalności gospodarczej.....	38
8.3	Prognozowany wpływ na obszary chronione	42
9	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM.....	51
9.1	Tereny wyłączone spod zabudowy.....	51
9.2	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	52
9.3	Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna.....	55
9.4	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	56

9.5	Gospodarka odpadami	57
10	ISTNIEJĄCE PROBLEMY I CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	57
11	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU	59
12	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU UCHWALENIA STUDIUM....	59
13	PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM	59
14	ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE NA ŚRODOWISKO	60
15	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	61
16	SPIS RYSUNKÓW:	63
17	OŚWIADCZENIE	64

1 CEL I PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowiska dotyczy projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Mrągowo. Celem prognozy jest określenie skutków wpływu realizacji ustaleń projektu Studium na środowisko, a także przedstawienie rozwiązań minimalizujących potencjalne negatywne skutki ustaleń na poszczególne elementy środowiska.

Podstawa prawna opracowania: Ustawa z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz.1094).

2 METODA ZASTOSOWANA PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Obecnie nie funkcjonują powszechnie ujednolicone metody wykonywania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, dlatego też Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych, analiz jakościowych wykorzystujących dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku, na podstawie których wyciągnięto określone wnioski. Ze względu na powszechną ogólność zapisów Studium (nie zawierającego konkretnych rozwiązań realizacyjnych poszczególnych inwestycji, a jedynie przypisującego terenom określone funkcje) brak tu jest informacji o charakterze ilościowym, a Prognoza ma jedynie charakter jakościowy.

Przy sporządzaniu Prognozy korzystano z następujących materiałów:

- Uchwała Nr X/60/19 Rady Gminy Mrągowo z dnia 26 marca 2019r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany części studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo;
- Uchwała Nr LXIX/551/23 Rady Gminy Mrągowo z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo (Uchwała Nr XX/167/16 Rady Gminy Mrągowo z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo);
- Program ochrony środowiska Gminy Mrągowo do roku 2030, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA, Olsztyn 2022 r.;
- Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo,

- Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie warmińsko-mazurskim. Raport za rok 2022;
- Regionalna geografia fizyczna Polski, praca zbiorowa pod redakcją: A. Richling, J. Solon. A. Macias, J. Balon, J. Borzyszkowski, M. Kistowski, Poznań 2021,
- ustawy i rozporządzenia, zarządzenia – internetowy system aktów prawnych <https://isap.sejm.gov.pl/>, Dzienniki Urzędowe Województwa Warmińsko-Mazurskiego <http://edzienniki.olsztyn.uw.gov.pl/actbymonths>,
- strony internetowe: www.geoportal.gov.pl, www.psh.gov.pl, www.geoserwis.gdos.gov.pl, www.mapa.plk-sa.pl, www.mapy.isok.gov.pl, www.pgi.gov.pl, www.dane.gov.pl, www.crfor.gdos.gov.pl, www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych, <https://apgw.gov.pl/pl/III-cykl-materialy-do-pobrania>, <https://www.geographiapolonica.pl>

3 ROZPOZNANIE I CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

3.1 Położenie terenu objętego analizą

Gmina Mrągowo o powierzchni 295,14 km² leży w centralnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie mrągowskim. Od zachodu graniczy z gminą Sorkwity, od południa z gminą Piecki i od wschodu z gminą Mikołajki i gminą Ryn, od północy z gminą Kętrzyn i gminą Reszel. Gmina graniczy także z gminą miejską Mrągowo. W skład gminy wchodzi 64 miejscowości. Gmina jest podzielona na 29 obrębów ewidencyjnych. Wg danych GUS stan ludności w gminie Mrągowo wynosi 8 023 osoby (stan na 31-12-2020). Dla terenu gminy Mrągowo szansą rozwoju gospodarczego jest położenie w atrakcyjnym turystycznie regionie oraz położenie graniczące z ośrodkiem gospodarczym o znaczeniu lokalnym – miastem Mrągowem. Turystyka wykorzystująca zasoby przyrodnicze oraz inne atrakcje turystyczne gminy ciągle się rozwija.¹

Według aktualizacji granic mezoregionów fizyczno-geograficznych Polski gmina Mrągowo położona jest na terenie mezoregionów fizycznogeograficznych: Pojezierze Mrągowskie i w niewielkim fragmencie w obrębie mezoregionu Kraina Wielkich Jezior Mazurskich (Rysunek 1). Poniżej przedstawione ich charakterystykę²:

Pojezierze Mrągowskie położone jest pomiędzy Pojezierzem Olsztyńskim na zachodzie a Krainą Wielkich Jezior Mazurskich na wschodzie. Na północy graniczy z Równiną Sępopolską, na południu z Równiną Mazurską. Wysokości przekraczają w wielu miejscach 200 m n.p.m. (najwyższy punkt osiąga 212 m n.p.m.). Cechą charakterystyczną regionu jest system równoległych rynien glacialnych z jeziorami o przebiegu południkowym i równoleżnikowych łańcuchów morenowych związanych z fazą poznańska i pomorską ostatniego zlodowacenia. Zdecydowanie przeważają utwory zwałowe

¹ Źródło: Program ochrony środowiska Gminy Mrągowo do roku 2030, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA, Olsztyn 2022 r.

² Źródło: https://www.geographiapolonica.pl/issue/item/91_2.html

wykształcone jako gliny średnie i ciężkie, a także piaski gliniaste często podestane gliną. Większe urozmaicenie podłoża występuje na południu regionu. Obok glin i piasków gliniastych występują tutaj piaski i żwiry o zróżnicowanym uziarnieniu i zmiennej miąższości. W obniżeniach pojawiają się utwory deluwialne i torfowe. Na północy i w centrum dominują żyzne gleby brunatne. Występują też czarne ziemie. Na południu rośnie udział gleb rdzawych oraz pojawiają się gleby bielcowe wytworzone z piasków luźnych. Izolowane kontury zajmują gleby inicjalne. W dnach obniżeń przeważają gleby organiczne.

Dział wodny Wisły i Pregoty ma przebieg niesymetryczny. Zachodnie rynny są odwadniane na południe do Narwi, a wschodnie na północ do Łyny. Jeziora zajmują około 5% powierzchni regionu. Do większych należy położone na południowym zachodzie jezioro Sasek Wielki (869,3 ha, głębokość 38,0 m), na południe od Reszla Jezioro Legińskie (230,0 ha, głęb. 37,2 m) oraz na zachód i południowy zachód od Mrągowa Gielądzkie (475,5 ha, głęb. 27,0 m) i Białe (341,0 ha, głęb. 31,0 m). W bezpośrednim sąsiedztwie Mrągowa znajdują się jeziora Czos (279,1 ha, głęb. 42,6 m) i Juno (390,7 ha, głęb. 33,0 m), a w sąsiedztwie południowej granicy regionu leży Jezioro Mokre (846,0 ha, głęb. 51,0 m), z którego wypływa Krutynia.

Pod względem roślinności potencjalnej zaznacza się wyraźna przewaga siedlisk żyznej serii grądu subkontynentalnego i na zachodzie grądu subatlantyckiego. Na południu i południowym wschodzie występują siedliska kontynentalnego boru sosnowego i mieszanego. W obniżeniach znajdują się łąki wierzbowo-topolowe lub jesionowo-olszowe. Pod względem użytkowania terenu region ma charakter rolniczy – grunty rolne zajmują niecałe 60%, a lasy, położone głównie na południu, zajmują około 30%. Przyroda na terenie Pojezierza Mrągowskiego jest chroniona w Mazurskim Parku Krajobrazowym, którego wschodnia część usytuowana jest w granicach Krainy Wielkich Jezior Mazurskich. W granicach regionu znajduje się ponadto kilka obszarów Natura 2000, a także północno-wschodnie fragmenty zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Jeziora Sorkwickie. Liczne są rezerваты przyrody.

Na Pojezierzu Mrągowskim obok rolnictwa rozwinięty jest przemysł drzewny, mechaniczny i spożywczy. W działalności gospodarczej znaczącą rolę odgrywa turystyka, a szczególnie turystyka wodna (żeglarska, motorowodna, kajakowa, wędkarska). Stolicą regionu jest XIV-wieczne Mrągowo.

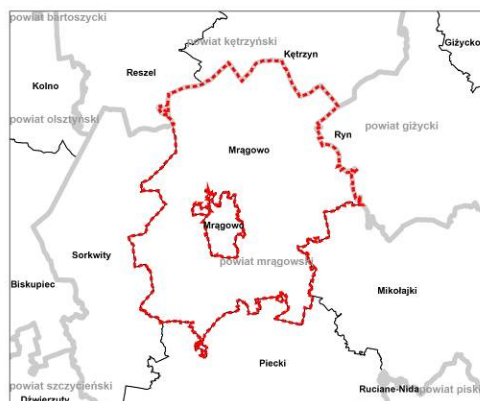
Kraina Wielkich Jezior Mazurskich stanowi południkowe obniżenie w obrębie wzniesienia Pojezierza Mazurskiego. Graniczy z wyżej położonym Pojezierzem Mrągowskiego od zachodu i Ełckim od wschodu. Od północy sąsiaduje z Krainą Węgorapy, od południa z sandrową Równiną Mazurską. Kolejne etapy zanikania lądolodu znaczą ciągi form marginalnych fazy poznańskiej i pomorskiej o przebiegu zbliżonym do równoleżnikowego. Rzeźba jest urozmaicona. Wysokości nigdzie nie przekraczają 200 m n.p.m., a najwyższy punkt, Wieżyca sięga 198 m n.p.m. Północne i centralne partie regionu pokrywają zróżnicowane gliny zwałowe. Na północnym wschodzie i w sąsiedztwie Jeziora Dobskiego występują piaski częściowo podestane gliną. Na południu, w otoczeniu jeziora Śniardwy

przeważają piaski luźne i słabogliniaste. Szlaki odpływów fluwioglacjalnych znaczą wydłużone południkowo kontury piasków luźnych. Liczne zagłębienia wytopiskowe i rynnowe wypełniają zbiorniki wodne oraz torfy i osady aluwialne. Północ i centrum to głównie gleby brunatne o różnej żyzności. W rejonie jeziora Mamry występują większe kompleksy gleb płowych. Ten sam typ gleby przeważa na południu regionu. Wyspowo pojawiają się gleby rdzawe. Obniżenia zajmują gleby organiczne. Cechą charakterystyczną regionu stanowi największe w Polsce nagromadzenie jezior. Ogółem jeziora zajmują około 20% powierzchni Krainy. Powierzchnia mezoregionu wynosi 2152 km². Sieć rzeczna jest na terenie Krainy słabo rozwinięta. Grunty rolne zajmują około 50% jego powierzchni. Większe kompleksy leśne, skupione na południu w rejonie Śniardw oraz wzdłuż wschodniej granicy stanowią niecałe 25%.

Projektowaną zmianą Studium objętych jest 12 obszarów zlokalizowanych na terenie następujących obrębów ewidencyjnych (Rysunek 2):

- ⇒ OBSZAR 1 – Notyst Mały
- ⇒ OBSZAR 2 – Polska Wieś, Marcinkowo
- ⇒ OBSZAR 3 – Marcinkowo
- ⇒ OBSZAR 4 – Bagienice, Nowe Bagienice
- ⇒ OBSZAR 5 – Grabowo
- ⇒ OBSZAR 6 – Szestno
- ⇒ OBSZAR 7 – Szestno
- ⇒ OBSZAR 8 – Szestno
- ⇒ OBSZAR 9 – Młynowo
- ⇒ OBSZAR 10 – Muntowo
- ⇒ OBSZAR 11 – Probark
- ⇒ OBSZAR 12 – Probark

The map displays the Mragowo region, with the Mragowo region (Pojezierze Mragowskie) highlighted in green. The Kraina Wielkich Jezior Mazurskich is also indicated. The map includes a scale bar (0 to 10 km) and a north arrow.



-  granica gminy Mrągowo
-  granice gmin
-  granice powiatów
-  granice mezoregionów

8

Rysunek 2 Lokalizację obszarów zmian Studium.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

3.2 Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna³

Gmina Mrągowo jest przykładem gminy turystyczno-rolniczej. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej powiatu mrągowskiego wynosi 63,9 punktów, co jest wielkością mniejszą od wartości wskaźnika w województwie (66 pkt) oraz w kraju (66,6 pkt).

Pod kątem rolniczej przydatności gleb zdecydowanie dominują użytki zielone. Występują one zarówno w grupach bardzo dobrych i dobrych, jak i średnich, słabych oraz bardzo słabych.

Wśród kompleksów rolniczej przydatności gleb w gminie można spotkać przede wszystkim kompleksy pszenne dobre, które dominują w północnej i centralnej części gminy. Z kolei część wschodnia i południowa to głównie kompleksy pszenne wadliwe. Wśród tych – dominujących kompleksów stosunkowo często napotkać można na kompleksy żytnie słabe i bardzo słabe (Polska Wieś, Ruska Wieś, okolice Śniadowa, Wierzbowa, Kosewa i Marcinkowa) oraz pszenne wadliwe (Zalec, Użranki, Notyst Mały, Muntowo, Młynowo, tereny między Czerwonkami i Probarkiem, Bagienice, Nowe Bagienice, Wólka Bagnowska, Grabowo), a niekiedy żytnie bardzo dobre (tereny między Bagienicami a Marcinkowem, okolice Wierzbowa i Szczerczowa aż po Budziska). Prawdziwą mozaikę wymienionych wyżej kompleksów, uzupełnioną o kompleksy zbożowo-pastewne mocne zaobserwować można w Gązwie, Lembruku i Kiersztanowie.

Wśród trwałych użytków zielonych zdecydowanie dominują użytki średnie, których większe skupiska zaobserwować można w okolicach Bożej Wólki, Ruskiej Wsi, Kiersztanowa, Gązwy, Karwii, czy na południe od Młynowa, przy granicy z miastem.

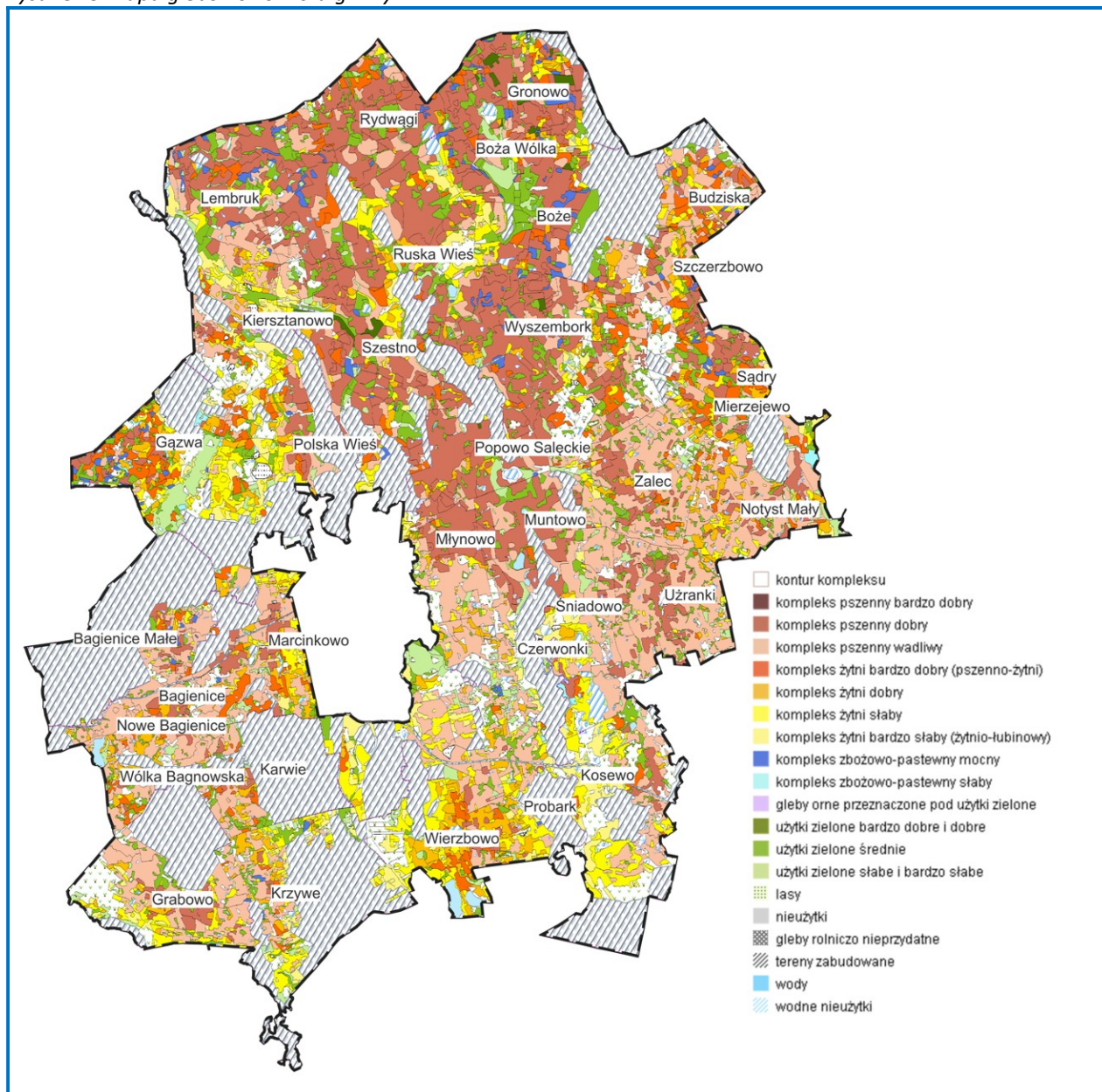
Wśród użytków rolnych dominują grunty orne – stanowią one 59% wszystkich użytków rolnych w gminie. Pozostałe grunty to pastwiska, które stanowią 27% powierzchni, łąki, które stanowią 7% i nieużytki z pięcioprocentowym udziałem. Grunty rolne zabudowane to tylko 2% powierzchni gruntów rolnych. Sady zajmują niecały 1%.

Gmina Mrągowo wyróżnia się średnimi glebami. Wśród gruntów rolnych w podziale na klasy dominuje klasa IV, która stanowi 62% wszystkich gruntów rolnych. Kolejno za nią jest klasa III – 19%. Grunty gorszych klas – V i VI – zajmują odpowiednio 13% i 6% gruntów rolnych. Grunty najlepszych, a zarazem chronionych przez przepisy odrębne, klas bonitacyjnych zajmują powierzchnię ok. 3560 ha w skali całej gminy, co stanowi ok. 18% gruntów rolnych i ok. 14% powierzchni całej gminy. Na rysunku studium oznaczono grunty rolne klasy III z uwagi na szczególne uwarunkowania ochronne. Koncentracja gruntów rolnych objętych ochroną występuje w północnej i wschodniej części gminy, a także w okolicach wsi Grabowo, Bagienice Małe, Marcinkowo i Karwie.

Według stanu z ostatniego Powszechnego Spisu Rolnego (2020 r.) w gminie funkcjonowało 648 gospodarstw rolnych.

³ Źródło: projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo

Rysunek 3 Mapa glebowo-rolnicza gminy



3.3 Wody powierzchniowe i podziemne

Teren gminy należy do obszarów wododziałowych – przez obszar gminy przebiega dział wodny I rzędu. Wody powierzchniowe gminy Mrągowo w przeważającej części znajdują się w zlewni Gubra – dorzeczu Łyny – zlewisku Pregoty. Dla tej części głównymi rzekami odwadniającymi są Dejna (Dajna) i jej dopływ Muntówka. Część wschodnia gminy, w tym zlewnia jezior Mierzejewskiego i Ryńskiego oraz część zachodnia, w tym rytna sorkwicka, leżą w zlewni Systematu Wielkich Jezior Mazurskich – dorzeczu Pisy – zlewisku Wisły. Część zachodnia gminy odwadniana jest przez Krutynię.

Grunty pod wodami zajmują powierzchnię 2 594 ha, z czego większość zajmują jeziora. Natomiast główną rzeką, płynącą z południowej części gminy na północ jest IV-rzędowa rzeka Dajna o długości 55 km, będąca lewobrzeżnym dopływem rzeki Guber, który z kolei wpada do Łyny. Zlewnia Dejny (Dajny)

zajmuje powierzchnię 345,2 km². Źródła Dejny znajdują się w sąsiadującej od południa gminie Piecki. Dalej Dejna przepływa przez szereg jezior Rynny Mrągowskiej, z czego na terenie gminy Mrągowo przez: Wągiel, Wierzbowskie, Czarne, Kot, Juno, Kiersztanowskie. Na niewielkim odcinku (ok. 2,5 km) południowo-zachodnia granica gminy przebiega wzdłuż rzeki Krutyni, która na tym odcinku przybiera nazwę Babięckiej Strugi. Rzeka ta jest jednym z najpiękniejszych i jednocześnie najbardziej uczęszczanych szlaków kajakowych w kraju. Krutynia jest rzeką IV rzędu o długości 99,9 km i powierzchni zlewni 710,8 km². Uchodzi do jeziora Bełdany, leżącego w zlewni Pisy. Na terenie gminy Mrągowo rzeka przepływa przez jezioro Kujno.⁴

Obszar gminy Mrągowo podzielony został według wytycznych Ramowej Dyrektywy Wodnej na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych, będące podstawą gospodarowania wodami. Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd) są podstawą do opracowania przez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy – Dz. U. 2019, poz. 2150).

Analizowane obszary zlokalizowane są w obrębie następujących zlewni Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych i jeziornych o nazwie:

OBSZAR DORZECZA WISŁY

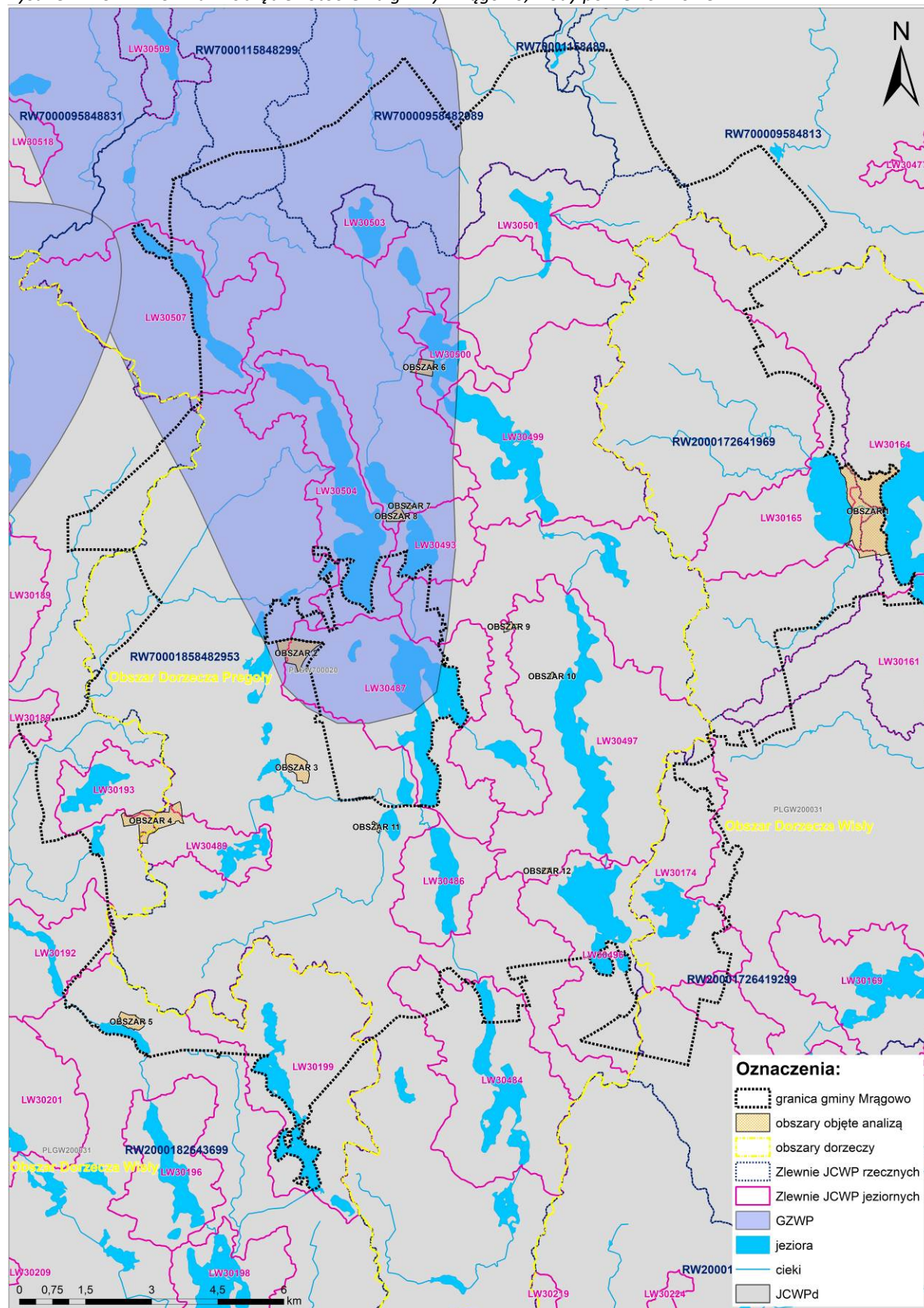
- OBSZAR 1 – Uźranki RW2000172641969, Ryńskie LW30164, Notyst LW30165
- OBSZAR 4 – Krutynia do jez. Bełdany RW2000182643699, Sarż LW30193
- OBSZAR 5 – Krutynia do jez. Bełdany RW2000182643699

OBSZAR DORZECZA PREGOŁY

- OBSZAR 2 – Dejna do jez. Dejnowa RW70001858482953, Czos LW30487
- OBSZAR 3 – Dejna do jez. Dejnowa RW70001858482953
- OBSZAR 4 – Dejna do jez. Dejnowa RW70001858482953, Karw LW30489
- OBSZAR 6 – Dejna do jez. Dejnowa RW70001858482953, Salet Mały LW30500
- OBSZAR 7 – Dejna do jez. Dejnowa RW70001858482953
- OBSZAR 8 – Dejna do jez. Dejnowa RW70001858482953, Czarne LW30493
- OBSZAR 9 – Dejna do jez. Dejnowa RW70001858482953, Juksty LW30497
- OBSZAR 10 – Dejna do jez. Dejnowa RW70001858482953, Juksty LW30497
- OBSZAR 11 – Dejna do jez. Dejnowa RW70001858482953
- OBSZAR 12 – Dejna do jez. Dejnowa RW70001858482953, Juksty LW30497

⁴ Źródło: Program ochrony środowiska Gminy Mrągowo do roku 2030, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA, Olsztyn 2022 r.

Rysunek 4 JCWP i JCWPd w obrębie i otoczeniu gminy Mrągowo, wody powierzchniowe.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://apgw.gov.pl/pl/III-cykl-materialy-do-pobrania> oraz wektorowej mapy podziału hydrograficznego Polski 10k.

Gmina Mrągowo występuje w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr PLGW200031 (**OBSZAR 1, częściowo OBSZAR 4, OBSZAR 5**) i PLGW700020 (**pozostałe OBSZARY w tym częściowo OBSZAR 4**).

Wg informatora PSH „Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce” (Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017) gmina Mrągowo leży w granicach jednego regionu hydrogeologicznego (w Prowincji Wisły): w regionie Narwi, Pregoty i Niemna, w obrębie 2 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), nr 20 – przeważająca środkowa część gminy i nr 33 – krańce wschodnie i zachodnie gminy oraz w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Subzbiornik Warmia GZWP jest oznaczony numerem 205 (**OBSZARY: 2, 6, 7, 8**), powierzchnia ogólna wynosi 1660 km², szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 53 tys. m³/d. Wody tego zbiornika są w naturalny sposób chronione od powierzchni terenu.

- JCWPd o kodzie PLGW700020 (region wodny Łyny i Węgorapy, region wodny Świeżej). W obszarze tym wyróżniono dwie zlewnie bilansowe: zlewnia dolnej Łyny oraz Świeżej. System wodonośny na obszarze JCWPd nr 20 jest dwupiętrowy – obecne są warstwy wodonośne piętra czwartorzędowego (poziom Q₁, Q₂ i Q₃, głębokość występowania warstw wodonośnych do 150 m) oraz piętra paleogeńsko-neogeńskiego (głębokość występowania warstw wodonośnych od 50 m do 265 m). Zasilanie poziomu Q₁ odbywa się poprzez infiltrację wód opadowych w strefach wododziałowych, nawet w obrębie działów wodnych niższego rzędu. Poziom Q₂ zasilany jest głównie na drodze przesączania wód przez rozdzielający poziom Q₁/Q₂. Poziom Q₃ zasilany jest głównie na drodze przesączania wód przez utwory trudnoprzepuszczalne poziomu izolującego Q₂/Q₃. Poziom Pg-Ng nie zachowuje ciągłości w obrębie całej jednostki, ponadto wykazuje znaczne zróżnicowanie pod względem głębokości występowania, miąższości warstw, ich litologii i wieku. Zasoby wód podziemnych JCWPd nr 20 dostępne do zagospodarowania wynoszą 1 048 tys. m³/d. Wykorzystywane jest 8,1% zasobów. Natomiast wg „Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby dyspozycyjne wód podziemnych zlewni dolnej Łyny, Jarft i Świeżej”, opracowanej przez Przedsiębiorstwo Geologiczne POLGEOL na zlecenie PSH w 2016 r., zasoby dyspozycyjne zlewni wynoszą 230 948 m³/d.
- JCWPd o kodzie PLGW200031 (region wodny Środkowej Wisły). W piętrze wodonośnym czwartorzędu na obszarze JCWPd 31 wyróżniono 3 główne poziomy. Najpłytszy poziom wodonośny Q₁ zasilany jest infiltracyjnie w rejonach oznaczonych jako strefy zasilania i strefy tranzytu. Główne obszary zasilania związane są ze strefami wododziałowymi. Przebieg wododziałów podziemnych jest zbliżony do działów morfologicznych, co w zestawieniu z brakiem silnych wymuszeń zewnętrznych ogranicza rolę dopływu oraz odpływu podziemnego w bilansie wodnym poziomu Q₁. Wyjątek stanowi północna granica jednostki w rejonie Krainy Wielkich Jezior, gdzie dział wodny jest mało wyraźny i ma w gruncie rzeczy charakter umowny. Położenie wododziału na tym obszarze jest zmienne i zależy od aktualnego stanu wody w jeziorach, a nawet od kierunku wiatru. W strefie tej okresowo może dochodzić do istotnej wymiany wody z sąsiednią JCWPd 21 wchodzącą w skład dorzecza Pregoty. Główną bazę drenażu dla płytkiego systemu krążenia stanowi dolina Pisy połączona z systemem wodnym Wielkich Jezior Mazurskich. Na obszarze Pojezierza Mrągowskiego strefy drenażu związane są głównie z głębokimi strukturami rynnowymi wykorzystywanymi przez koryta Krutyni i jej dopływów. Poziom Q₂ zasilany jest głównie na drodze przesączania wód z poziomu Q₁ przez poziomy rozdzielający. Lokalnie zasilanie poziomu może być ułatwione obecnością okien hydrogeologicznych. Drenaż poziomu zachodzi przede wszystkim w dolinie Pisy w połączeniu z systemem wodnym Wielkich Jezior, gdzie lokalnie dochodzi do odwrócenia kierunku przesączania przez warstwy rozdzielające. Poziom Q₃ charakteryzuje się nieciągłością występowania. Zasilany jest na drodze przesączania z poziomu Q₂. Poziom Pg+Q₄ w głównej mierze tworzą osady morskie eocenu i oligocenu. Zasoby perspektywiczne JCWPd nr 31 są szacowane na 698 tys. m³/d, a zasoby odnawialne na 1 766 tys. m³/d.

Na terenie gminy eksploatowane są głównie warstwy, zalegające w osadach na trzeciorzędowym poziomie wodonośnym.⁵

⁵ Źródło: Program ochrony środowiska Gminy Mrągowo do roku 2030, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA, Olsztyn 2022 r.

3.4 Klimat⁶

Gmina Mrągowo leży w mazurskim regionie klimatycznym, w mazurskiej dzielnicy klimatycznej. Zaznacza się tu duży wpływ klimatu kontynentalnego. Pojezierze Mrągowskie charakteryzuje się największym zachmurzeniem, największym prędkościami wiatru i poza regionami góorskimi należy do jednych z najzimniejszych rejonów Polski.

Średnia roczna temperatury wynosi 6,6°. Najwyższe średnie maksima występują zwykle w lipcu, którego średnia miesięczna temperatura wynosi 17,4°. Najzimniejszy jest luty ze średnią temperaturą - 4,8°.

Wyniesienie nad poziom morza, duże nagromadzenie otwartych zbiorników wodnych, a także terenów podmokłych powoduje, że poszczególne pory roku wkraczają tu w innych terminach, niż w pozostałych regionach kraju. Wpływ wód powierzchniowych zaznacza się także w wyższej wilgotności powietrza. Średnio w roku notuje się 38 dni z mgłą.

Najwięcej dni słonecznych przypada na maj i czerwiec oraz wrzesień, natomiast najmniej na listopad i grudzień. W ciągu całego roku jest tu ok. 110 dni z pełnym zachmurzeniem i ok. 160 dni z zachmurzeniem częściowym. Średnia roczna suma opadów wynosi 576 mm. Minimum przypada na marzec (23 mm), a maksimum na lipiec (78 mm).

W układzie rocznym dominują wiatry z kierunku południowo-zachodniego i zachodniego. Zdecydowanie najrzadziej wieją wiatry z kierunku północno-wschodniego, a także północnego i wschodniego. Długość okresu wegetacyjnego to około 209 dni.

3.5 Rośliny i zwierzęta⁷

Wg podziału geobotaniczno-regionalnego, gmina Mrągowo leży w Dziale Północnym Mazursko-Białoruskim, w Krainie Mazurskiej (podział wg Matuszkiewicz J.M.), w którym nakłada się zasięg środkowoeuropejskiego graba i borealnego świerka, a jednocześnie brak suboceanicznego buka. Na terenie tego działu występują lasy liściaste z klasy *Querco-Fagetea*, reprezentowane niemal wyłącznie przez związek *Carpinion*, obok nich znajdują się lasy szpilkowe klasy *Vaccinio-Piceetea*. Ponadto, prawie wszystkie naturalne zbiorowiska roślinne wykształcają się w specyficznych odmianach, którym zwykle nadana jest nazwa „odmiana subborealna”. Odnosi się to do grądów, borów sosnowych, borów mieszanych, olsów i łęgów, a także innych zbiorowisk roślinnych.

Ze względu na synantropizację (całość przemian zachodzących w szacie roślinnej pod wpływem działalności człowieka), gmina leży w regionie IV stopnia (skala od I do VII), gdzie przeważa roślinność antropogeniczna (wprowadzona przez człowieka), a roślinność naturalna zachowała się fragmentarycznie w siedliskach skrajnie ubogich lub niedostępnych do wykorzystania przez człowieka.

⁶ Źródło: Program ochrony środowiska Gminy Mrągowo do roku 2030, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA, Olsztyn 2022 r.

⁷ Źródło: Program ochrony środowiska Gminy Mrągowo do roku 2030, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA, Olsztyn 2022 r.

Znacznie większe zróżnicowanie gatunkowe roślin i zwierząt występuje zatem na tych terenach gminy, które nie są silnie przekształcone przez działalność człowieka, w przypadku gminy Mrągowo – głównie działalność rolniczą oraz zagospodarowanie turystyczne.

Zgodnie z tym, największe bogactwo roślin w gminie Mrągowo występuje na obszarach podmokłych, mało dostępnych i leśnych, natomiast najcenniejszą szatą roślinną dysponują obszary chronione w sposób prawny, które zachowały walory zbiorowisk naturalnych. Występują w nich unikatowe fitocenozy, głównie związane z licznymi torfowiskami. Pośród roślin występuje wiele gatunków chronionych, w tym: występują gatunki z rodziny storczykowatych – będące pod ścisłą ochroną – kruszczyk błotny, szerokolistny, rdzawoczerwony, storczyk krwisty, listera jajowata, żłobik koralowy, rosziczka okrągłolistna i długolistna, wawrzynek wilczełyko, bażyna czarna, bagno zwyczajne, wełnianka pochwowata.

Na terenie gminy występuje łącznie kilkadziesiąt gatunków roślin chronionych, z czego większość to rośliny zielne. Duży udział chronionych gatunków roślin związany jest z torfowiskami i obszarami podmokłymi, dlatego szczególnie ważna jest potrzeba zachowania tych siedlisk. Cenne są też zbiorowiska roślinności wodnej i szuwarowej, a także leśnej.

Świat zwierzęcy na terenie gminy Mrągowo to przedstawiciele typowej fauny Niżu Polskiego. Większość zwierząt pospolitych występujących w Polsce, reprezentowanych jest również na tym terenie.

Ostoją zwierząt na terenie gminy jest przede wszystkim kompleks leśny Puszczy Piskiej (południowa część gminy). Z większych zwierząt występują tu m.in. następujące gatunki: łoś, jeleni szlachetny, sarna i dzik; z drapieżników: lis, tchórz, jenot (obcy gatunek inwazyjny), kuna domowa (kamionka) i leśna, gronostaj, łasica oraz borsuk. Dawniej pospolite, obecnie coraz rzadsze są zając i królik.

W ostatnim okresie obserwuje się dość liczną obecność bobrów, jak również wydr (oba gatunki umieszczone w Załączniku IV Dyrektywy Siedliskowej). Wzrasta także liczebność niepożądanego, bardzo ekspansywnego norki amerykańskiej (obcy gatunek inwazyjny w faunie rodzimej), wyrządzającej szkody wśród ptactwa wodno-błotnego oraz w rybostanie, jak również zagrażający utrzymaniu populacji niezwykle rzadkiego żółwia błotnego, dla ochrony którego powołano obszar siedliskowy Natura 2000, obejmujący swym zasięgiem m.in. południowo-wschodni kraniec gminy.

Drobne gryzonie reprezentują m. in. mysz polna, nornica ruda i polnik zwyczajny, z większych wymienić można wiewiórkę, piżmaka, i karczownika. Występuje również kilka gatunków nietoperzy. Spotykane ssaki owadożerne to: jeź europejski, ryjówka aksamitna i malutka, kret, rzęsorek rzeczek.

Urozmaicony jest świat ptaków, występują: kaczki: krzyżówka, cyranka, cyraneczka, podgorzałka, trzcniak, płaskonos, czernica, czy rzadziej spotykane: świstun, lodówka, gągoł; gęsi: gęgawa, białoczelna i zbożowa (na przelotach); kormoran i mewy. Ponadto można spotkać: perkozy, sieweczkę rzeczną, czajkę, brodźca krwawodziobego i samotnego, rybitwę czarną, łabędzia niemego, a także

czapłę siwą, żurawia, bociana białego, bociana czarnego (cztery ostatnie gatunki umieszczone w Załączniku I Dyrektywy 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków – jako gatunki objęte szczególną ochroną). Na polach i łąkach występują m.in. kuropatwy, bażanty i przepiórki. Z ptaków drapieżnych występują: jastrząb, myszołów, krogulec, pustułka, rybołów, kania ruda i czarna (umieszczone w Załączniku I Dyrektywy 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków), błotniak stawowy. Z sów spotkać można: sowę uszatą, płomykówkę, puszczyka, pójdkę. Spośród ptaków leśnych licznie reprezentowane są: dzięcioły: czarny, duży, zielony i dzięciołek, a poza tym gil i dziwonia. Najcenniejszymi na tym terenie przedstawicielami ornitofauny są: puchacz, orlik krzykliwy i bielik (również umieszczone w Załączniku I Dyrektywy 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków).

Wśród występujących tu gadów najliczniejsze są jaszczurki: zwinka, żyworódka i padalec. Z węży obecne są: zaskroniec (dość liczny) i żmija zygzakowata (również liczna). Możliwe jest również występowanie żółwia błotnego – gatunku unikatowego w skali kraju.

Liczni są przedstawiciele płazów m.in. gatunki żab i ropuch (żaba jeziorkowa, trawna, śmieszka, kumak nizinny, ropucha szara i zielona).

W wodach powierzchniowych powszechnie występują znane ryby: szczupak, okoń, sandacz, jazgarz, płoć, wzdregą, leszcz, krąp, karp, lin, karaś, węgorz, kleń, jaź, miętus, ukleja, słonecznica, ciernik, cierniczek itd. W większych i głębszych jeziorach, występują głąbielowate: sieja i sielawa. Do spotykanych gatunków, należy też doliczyć, wprowadzone sztucznie do niektórych zbiorników w latach 60., karpia oraz azjatyckie ryby roślinożerne: tołpygę i amura. Ich liczebność w wodach otwartych jest śladowa, co nie jest jednak niepokojące, bo gatunki te obecnie, jako obce polskiej ichtiofaunie, uważa się za niepożądane.

4 OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO

4.1 Obszary objęte ochroną przyrodniczą

Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych, pod względem przyrodniczym i zagrożonych, składników różnorodności biologicznej. W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) – Dyrektywa Rady 2009/4147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. „Ptasia”,
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. „Siedliskowa”.

Analizowany **OBSZAR 5** położony jest w północnej części obszaru specjalnej ochrony **Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008**. Jest to rozległy obszar o powierzchni 172802,2100 ha⁸.

Przedmiotowy teren nie ma ustanowionego Planu Zadań Ochronnych.

Puszcza Piska jest ostoją ptasią o randze krajowej i europejskiej. Występują tu co najmniej 34 lęgowe gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 12 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Puszcza Piska stanowi jedną z najważniejszych w skali kraju ostoj ptaków drapieżnych i sów. Gniazduje tu 5 rzadkich gatunków drapieżników: bielik (31–33 par lęgowych, ok. 4 proc. ogólnokrajowej populacji lęgowej), kania czarna (12–14 par lęgowych, ponad 3 proc.), orlik krzykliwy (80–90 par lęgowych, ponad 4 proc.) oraz rybołów (4–5 par lęgowych, ponad 10 proc.) – jedna z kilku głównych ostoj lęgowych w kraju. Do największych w skali kraju należą tu populacje lęgowe bąka (60–80 odżywiających się samców, ponad 1 proc. ogólnokrajowej populacji lęgowej), bociana białego (330–350 par lęgowych, ponad 0,5 proc.), trzmielojada (70–100 par lęgowych, ok. 3 proc.), zielonki (70–100 odżywiających się samców, ponad 3 proc.), kropiatki (40–60 odżywiających się samców, blisko 2 proc.), derkacza (400–500 odżywiających się samców, ponad 1 proc.), żurawia (500–600 par lęgowych, blisko 5 proc.), włochatki (100–160 par lęgowych, ponad 5 proc.), lelka (350–450 par lęgowych, ponad 3 proc.) i dzięcioła czarnego (700–800 par lęgowych, ok. 1 proc. ogólnokrajowej populacji lęgowej). W granicach ostoj zidentyfikowano 16 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I DS, a także 4 gatunki roślin i 16 gatunków zwierząt z Załącznika II DS.⁹

Analizowany **OBSZAR 5** położony jest w obrębie specjalnego obszaru ochrony **Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048**. Jest to rozległy obszar o powierzchni 57826,6100 ha.

Obszar o wysokiej różnorodności biologicznej (18 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 16 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG). Jest to ważna ostoja wydry *Lutra lutra*, bobra *Castor fiber*, i wilka *Canis lupus*. Szczególnie cenne są zachowane w naturalnym stanie zbiorowiska roślinne, zwłaszcza: grądu subkontynentalnego (9170), naturalnych, dystroficznych zbiorników wodnych (3160), torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140), jezior eutroficznych (3150), oraz zbiorowisk ramienic w wodach mezotroficznych (3140). Na terenie ostoj rosną ponadto pomnikowe drzewa. Oprócz gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, flora obszaru obejmuje gatunki prawnie chronione oraz rzadkie i zagrożone w skali kraju i regionu. Obszar jest fragmentem ostoj ptasiej o randze europejskiej E-23.¹⁰

Dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 16 kwietnia 2020 r. w sprawie

⁸ Źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/>- Standardowy Formularz Danych PLB280008 Puszcza Piska (dostęp wrzesień 2023 r.)

⁹ Źródło: http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Natura_2000_Puszcza_Piska

¹⁰ Źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/>- Standardowy Formularz Danych PLH280048 Ostoja Piska (dostęp wrzesień 2023 r.)

ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2020 r. Poz. 1814 ze zmiana z dnia 8 września 2020 r. – poz. 3711).

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2023, poz. 1336) po na obszarach Natura 2000 zabrania się, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Projekty polityk, strategii, planów i programów oraz zmian do takich dokumentów a także planowane przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony, wymagają przeprowadzenia odpowiedniej oceny oddziaływania na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Analizowany **Obszar 1** położony jest w obrębie **Obszaru Chronionego Krajobrazu Kraina Wielkich Jezior Mazurskich**.

Podstawa prawna: Uchwała Nr XXII/430/12 Sejmiku województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2013, poz.139) oraz Uchwała Nr XXXVII/753/14 Sejmiku województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2014 r. zmieniająca Uchwałę Nr XXII/430/12 z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2014, poz.2256).

Na terenie przedmiotowego OChK wprowadzono następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu

- drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
 - 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
 - 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
 - 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
 - 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Analizowane **OBSZARY: 6, 7, 8, 9, 10** położone są w obrębie **Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowksich**.

Podstawa prawna: Uchwała Nr XXXIII/727/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowksich (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2017, poz. 415).

Na terenie przedmiotowego OChK wprowadzono następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
 - 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
 - 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
 - 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
 - 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
 - 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
 - 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
 - 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;
- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Analizowany **Obszar 12** położony jest w obrębie **Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Zachód**.

Obszar ten stanowi jednocześnie otulinę Mazurskiego Parku Krajobrazowego. Podstawa prawna: Uchwała Nr XLIV/636.22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Zachód. (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2022, poz. 5616).

Na terenie przedmiotowego obszaru chronionego zgodnie z ww. Uchwałą zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - c) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - d) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

Analizowany **Obszar 5** położony jest w obrębie **Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Jeziora Sorkwické**.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Nr 23 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 sierpnia 2007 r. w sprawie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego "Jeziora Sorkwické" (Dz. U. Woj. Warm. - Maz. z 2007 Nr 122, poz. 1697).

Na terenie przedmiotowego obszaru chronionego zgodnie z ww. Rozporządzeniem zakazuje się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsuwiskowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;

- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) umieszczania tablic reklamowych.

Gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną

W przypadku stwierdzenia stanowisk gatunków chronionych należy zastosować właściwe przepisy. W stosunku do chronionych gatunków zwierząt oraz roślin obowiązują następujące przepisy prawne: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183 ze zm.), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).

W przypadku konieczności złamania któregośkolwiek z zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, wymagane będzie uzyskanie pozwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub/i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie (w zależności od zakazu) na odstąpienie od zakazów wymienionych w art. 51 i art. 52 ustawy o ochronie przyrody.

Korytarze ekologiczne

Ustawa o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. definiuje korytarz ekologiczny jako *obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów* (art. 5, pkt 2). Stanowi on istotny, z punktu widzenia funkcjonowania środowiska, element przestrzeni, gwarantujący (poprzez zachowanie warunków migracji organizmów) utrzymanie możliwości wymiany i istnienia określonej puli genetycznej, liczebności osobników i gatunków, a w konsekwencji zachowanie różnorodności biologicznej środowiska. Korytarze ekologiczne są niezwykle ważne, szczególnie dla populacji gatunków wędrownych i leśnych, w których zachowania wpisane jest naturalne przemieszczanie się w celach poszukiwania nowego terytorium dla życia lub schronienia (w tym wędrówki codzienne i sezonowe) lub w celach rozrodczych czy pokarmowych.

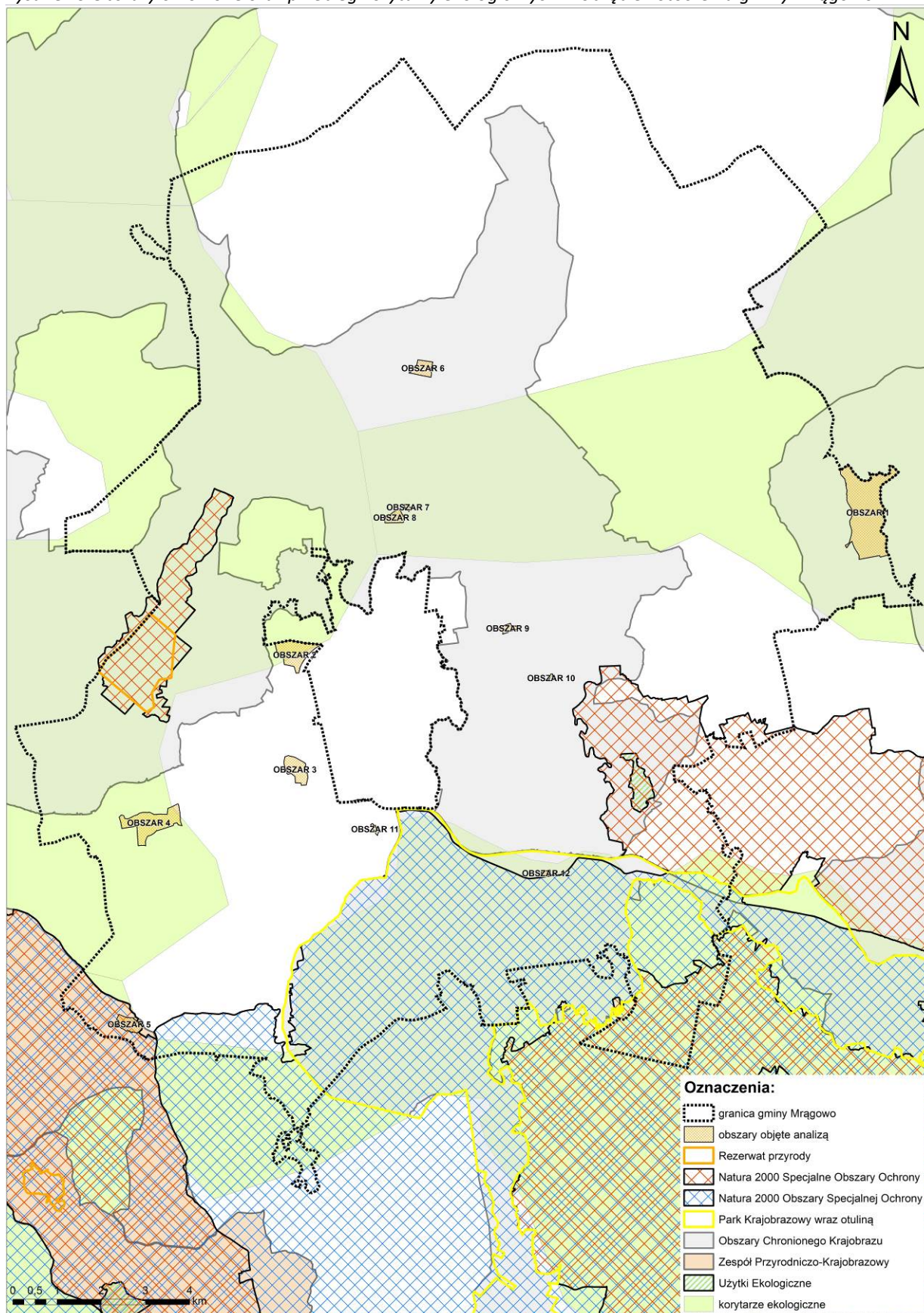
Zgodnie z danymi serwisu <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych> przez teren gminy przebiegają następujące korytarze ekologiczne: Warmia –Dolina Pasłęki Wschodni, Dolina Pasłęki – Puszcza Piska, Puszcza Piska.

Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Korytarze to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku a cenne europejskie siedliska nadal cechuje wysoka bioróżnorodność. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.¹¹

¹¹ Źródło: <https://korytarze.pl/mapa/cel-i-zalozenia-merytoryczne-wyznaczania-korytarzy>

Rysunek 5 Obszary chronione oraz przebieg korytarzy ekologicznych w obrębie i otoczeniu gminy Mrągowo.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.gdos.gov.pl/dane-i-metadane>.

5 STAN ŚRODOWISKA I JEGO ZAGROŻENIA

5.1 Gospodarka wodno-ściekowa i jakość wód

Gminna sieć wodociągowa obejmuje miejscowości wszystkie miejscowości gminy. Zgodnie z danymi GUS 100% mieszkańców gminy korzysta z wody z sieci: mieszkańcy wsi Kiersztanowo, Marcinkowo, Polska Wieś, Bagienice, Bagienice Małe, Nowe Bagienice przyłączone są do sieci wodociągowej miasta Mrągowa, pozostałe wsie korzystają z sieci gminnych. Liczba przyłączy z roku na rok wzrasta i w 2021 r. wynosiła 832 sztuki. Długość czynnej sieci rozdzielczej wynosi 219,4 km. Woda do sieci dostarczana jest z ujęć wody w Gązwie, Grabowie, Gronowie, Kosewie, Mierzejewie, Probarku, Szestnie, Użrankach, Wierzbowie i Wyszemborku.

Skanalizowane wsie w gminie to Biegienice Małe, Kosewo, Lasowiec, Marcinkowo, Nowy Probark, Polska Wieś, Probark, Zawada, Boże, Lembruk, Ruska Wieś, Szestno, Wyszembork, Rydwągi. W zakresie zbiorczej kanalizacji sanitarnej gmina obsługiwana jest przez dwie oczyszczalnie ścieków w Polskiej Wsi i Bożem. Mimo sukcesywnej rozbudowy infrastruktury, pokrycie obszaru gminy siecią kanalizacyjną jest na tyle niewielkie (ok. 41% mieszkańców), że głównym sposobem odprowadzania ścieków są rozwiązania indywidualne w zakresie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina Mrągowo objęta jest aglomeracją Mrągowo wyznaczoną uchwałą Nr XXXI/1/2021 Rady Miejskiej w Mrągowie z dnia 28 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. poz. 632), w skład której wchodzi miasto Mrągowo oraz wsi z gminy Mrągowo: Bagienice Małe, Kosewo, Lasowiec, Marcinkowo, Nowy Probark, Polska Wieś, Probark, Zawada.¹²

Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza (PGW) jest podstawowym dokumentem planistycznym gospodarki wodnej według Ramowej Dyrektywy Wodnej. Zgodnie z założeniami dyrektywy, plany gospodarowania miały być tworzone dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód i utrzymania lub poprawy tego stanu w dalszym okresie. Plany gospodarowania wodami w dorzeczach przyjmowane są na kolejne sześcioletnie cykle planistyczne (2003-2009; 2009-2015; 2015-2021; 2021-2027). PGW powinien stanowić podstawę podejmowania wszelkich decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania nimi w przyszłości. Utrzymanie dobrego stanu i potencjału ekologicznego wód powierzchniowych, podziemnych, obszarów chronionych wynika z wypełniania celów środowiskowych i zasad ochrony wód, obowiązek ten wynika z przepisów odrębnych (Ustawa Prawo wodne t.j. Dz.U. z 2023 r., poz.1478 ze). Obecnie obowiązują: Plan

¹² Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo

gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300) oraz Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty (Dz.U. 2023 poz. 207).

Ocenę stanu wód oraz cele środowiskowe na lata 2022-2027 według ww. PGW z 2023 r. dla JCWP zlokalizowanych w obrębie analizowanych obszarów przedstawiono w poniższej tabeli:

JEDNOLITA CZĘŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH RZEKI		OCENA STANU (2014-2019)			CELE ŚRODOWISKOWE na lata 2022-2027	
NAZWA JCWP	KOD JCWP	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN WÓD		
Dorzecze Wisły						
Uźranki	RW2000172641969	słaby stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Krutynia do jez. Bełdany	RW2000182643699	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych	dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych, zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Krutynia w obrębie JCWP (dla węgorza europejskiego)	dobry stan chemiczny
Ryńskie	LW30164	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
Notyst	LW30165	brak danych	stan chemiczny dobry	brak danych	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Sarż	LW30193	brak danych	stan chemiczny dobry	brak danych	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Dorzecze Pregoty						
Dejna do jez. Dejnowa	RW70001858482953	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Czos	LW30487	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
Karw	LW30489	brak danych	stan chemiczny dobry	brak danych	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Sałat Mały	LW30500	brak danych	stan chemiczny dobry	brak danych	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Czarne	LW30493	brak danych	stan chemiczny dobry	brak danych	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Juksty	LW30497	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny

Cele środowiskowe z poprzedniego cyklu planistycznego nie zostały osiągnięte, stan wód jest zły lub brak jest danych z oceny ich stanu. Zazwyczaj pogarszanie się jakości wód powierzchniowych następuje przede wszystkim w wyniku ich zanieczyszczania ściekami bytowo-gospodarczymi, wynikającego z niedostatku sieci kanalizacyjnych, spływu zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo.

Zgodnie z Art. 56 i 57 Ustawy Prawo wodne celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione, jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego. Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego.

Zgodnie z Art. 59 ww. Ustawy celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Rejon gminy Mrągowo objęty jest Państwowym Monitorowaniem Jakości Wód Podziemnych. Celem monitoringu jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych (Program PMŚ). Monitoring wód podziemnych jest w Polsce prowadzony w sieciach: krajowej, regionalnych i lokalnych. Przedmiotem monitoringu jest są 172 jednostki jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) – gmina objęta jest dwiema jednostkami: JCWPd PLGW200031 i PLGW700020. Stan chemiczny, jakościowy i ilościowy wód podziemnych na terenie ww. jednostek został oceniony jako dobry. Celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego, jakościowego i ilościowego.

5.2 Powietrze atmosferyczne

Inspektorat Ochrony Środowiska opracował ocenę roczną jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim dotyczącą roku 2022 r. Ocenę przeprowadzono w odniesieniu do stref z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

W województwie warmińsko-mazurskim klasyfikację wykonano w 4 strefach: miasto Olsztyn, miasto Elbląg i strefa warmińsko-mazurska, do której zalicza się gmina Mrągowo.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;

- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe;

Wyniki klasyfikacji stref – cel: ochrona zdrowia

W wyniku oceny rocznej jakości powietrza za 2022 rok, dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne benzen, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, ozon, tlenek węgla, pył PM10, pył PM2.5 oraz kadm, nikiel, ołów, arsen i benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10. W obrębie strefy warmińsko-mazurskiej stwierdzono obszary przekroczenia standardów imisyjnych dla PM10 oraz dla benzo(a)pirenu w pyłe PM10. Według kryterium ochrony zdrowia strefa została zakwalifikowana do klasy C.

Wyniki klasyfikacji stref – cel: ochrona roślin

W wyniku oceny rocznej jakości powietrza za 2022 rok, dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (dwutlenek siarki, tlenek azotu, ozon), według kryterium ochrony roślin strefa warmińsko-mazurska otrzymała klasę A dla wszystkich ww. zanieczyszczeń.

Podstawową przyczyną przekroczeń benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Spalanie odpadów komunalnych w paleniskach domowych potęguje problem przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w powietrzu. Drugą grupą emisji, co do wielkości wpływu na wielkości przekroczeń jest emisja liniowa, która skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby. Substancje emitowane z silników pojazdów oddziałują na stan powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ maleje wraz z odległością.

Wpływ na poprawę sytuacji zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego miałyby przedsięwzięcia związane m.in. z wymianą starych, niskosprawnych i nieekologicznych kotłów i pieców węglowych bądź związane z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej (m.in. energia wiatrowa, słoneczna, wykorzystanie biomasy).

Istotne jest również podejmowanie działań skierowanych na większe uświadomienie społeczeństwa i propagowanie szerszego wykorzystania paliw typu gaz ziemny, olej opałowy, brykiet, energię elektryczną lub energię odnawialną, bardziej przyjaznych środowisku, których wykorzystanie przyczyni się do zmniejszenia tzw. niskiej emisji, jak również wyeliminuje problem spalania odpadów.

W celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzących z dróg zaleca propagowanie wykorzystania mniej uciążliwych dla środowiska form ruchu, np. ruch rowerowy, pieszy (budowa ścieżek rowerowych, budowa chodników, remont poboczy dróg) oraz rozwój transportu zbiorowego.

5.3 Gospodarka odpadami¹³

Gospodarka odpadami jest obecnie realizowana w oparciu o przepisy odrębne, w tym Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2016-2022, przyjęty uchwałą Nr XXXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 30 sierpnia 2022 (z późn. zm.). Gmina Mrągowo pod względem regionalizacji położona jest w Regionie Centralnym. Obecnie odpady zwożone są do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych w Olsztynie, po wcześniejszym przetładowaniu na stacji przeładunkowej w Polskiej Wsi. Gmina posiada własny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Polskiej Wsi.

5.4 Sieć elektroenergetyczna i gazowa

Na sieć elektroenergetyczną gminy składają się linie wysokiego, średniego i niskiego napięcia. Głównymi liniami elektroenergetycznymi są linia 110 kV relacji Olsztyn 1 – GPZ w Młynowie - Kętrzyn oraz linia 110 kV relacji Mrągowo - Mikołajki. Są one ważnym elementem zarówno gminnej, jak i regionalnej sieci przesyłowej i pełnią strategiczną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego regionu. Linia przecina gminę w jej centralnej części.

Na gminną sieć elektroenergetyczną składają się w głównej mierze linie średniego napięcia, które z głównego punktu zasilającego 110/15 kV w Młynowie rozprawdają energię na terenie gminy, a następnie przy pomocy stacji 15/0,4 kV zapewniają zasilenie końcowych odbiorców. Rozprawdzenie sieci średniego napięcia w gminie jest w miarę równomierne. Stan techniczny sieci jest dobry, jednak na wielu odcinkach, zwłaszcza w miejscach rozwiniętej urbanizacji, sieć wymaga rozbudowy.

Gmina Mrągowo jest w niewielkim stopniu zgazyfikowana. Jedynie wieś Marcinkowo jest przyłączona do sieci gazowej. Na terenie gminy zlokalizowane są dwie stacje redukcyjno – pomiarowe: w Marcinkowie i w Młynowie. Mimo, że liczba przyłączy gazowych rokrocznie się zwiększa, to jednak zaopatrzenie w gaz gospodarstw domowych odbywa się głównie za pomocą butli gazowych. Przez gminę przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Szczytno – Mrągowo (DN150 mm PN 6,3 MPa), relacji Mrągowo – Kętrzyn (DN10 mm PN 6,3 MPa) oraz Mrągowo – Giżycko (DN125 mm PN 6,3 MPa). Dla gazociągów obowiązuje stosowna strefa kontrolowana w odległościach zgodnych z przepisami odrębnymi.¹⁴

¹³ Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo

¹⁴ Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo

W latach 2017-2020 nie prowadzono w gminie Mrągowo badań poziomu pól elektromagnetycznych. Natomiast wg badań w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w roku pomiarowym 2020 w województwie średnie arytmetyczne składowej E zawierały się w przedziale od 0,12 do 0,95 V/m, a wartości średnie dla całego województwa od 0,28 do 0,65 V/m, dla terenów wiejskich – 0,4 V/m. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku jako poziom dopuszczalny składowej elektrycznej dla częstotliwości podlegających monitoringowi wskazuje przedział wartości od 28 do 61 V/m. Należy zaznaczyć, że do 2019 roku obowiązywały inne normy PEM w środowisku – poziomem dopuszczalnym dla składowej elektrycznej E była wartość 7 V/m. Nawet biorąc pod uwagę widoczny trend wzrostowy promieniowania z dużym skokiem w roku 2020, mierzone wartości w dalszym ciągu kształtują się dużo poniżej wartości dopuszczalnych. Można zatem stwierdzić, że występujący na terenie gminy Mrągowo poziom pól elektromagnetycznych nie stwarza zagrożenia dla ludzi i środowiska.¹⁵

5.5 Poważna awarie

Na terenie gminy nie ma zakładów, które mogą być sprawcą poważnej awarii w myśl przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz.U.2022, poz. 2556) – czyli zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – przez co rozumie się zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

6 CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM¹⁶

Na obszarze gminy wyróżniono 4 strefy o zróżnicowanych zasadach zagospodarowania i kierunkach polityki przestrzennej. Jako podstawowe kryterium wydzielenia stref przyjęto stopień ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Wyjątkiem od tej zasady jest strefa podmiejska, o której wydzieleniu zadecydowała specyfika zagospodarowania obszaru będąca skutkiem wpływu miasta Mrągowo.

W obrębie stref wydzielono obszary funkcjonalne. Jako kryterium wydzielenia obszarów przyjęto charakter istniejącego zagospodarowania, trendy rozwojowe na danym obszarze i predyspozycje terenu do pełnienia określonych funkcji. Odnośnie strefy I, umownie nazwanej „Ochronną”, podstawowym kryterium wydzielenia obszarów funkcjonalnych w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Zachód były ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z Planu Ochrony Parku, który utracił ważność. Obejmował on również otulinę MPK. Pozostawiono bez zmiany generalnej zasady podział na obszary oraz ograniczenia

¹⁵ Źródło: Program ochrony środowiska Gminy Mrągowo do roku 2030, opracowanie: Biuro Doradcze EkoINFRA, Olsztyn 2022 r.

¹⁶ Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo

w zagospodarowaniu wg zapisów zmieniającego studium. W stosunku do zmienianej wersji Studium strefa I została rozszerzona o tereny w rejonie wsi Grabowo (obszar IF) wchodzące w skład obszaru Natura 2000 „Puszcza Piska” oraz Zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Jeziora Sorkwické”.

W obrębie obszarów funkcjonalnych wydzielono tereny zabudowane oraz o rozpoczętym procesie urbanizacji. Tereny te na rysunku studium pokazano łącznie.

Tereny zabudowane - jest to przestrzeń zabudowana tworząca układ osadniczy wiejski, na który składają się tereny mieszkaniowe, produkcyjne, usługowe i rekreacyjno-wypoczynkowe.

Tereny o rozpoczętym procesie urbanizacji - jest to przestrzeń kształtującej się zabudowy z możliwością znaczących wielkościami zagęszczeń. Ze względów urbanistycznych nie występują przeszkody w kontynuacji zabudowy.

Podstawą wydzielenia tych terenów była zaktualizowana inwentaryzacja urbanistyczna.

Ponadto Studium wskazuje tereny zwartej zabudowy wiejskiej, których granice zostały określone na podstawie stanu istniejącego. Jest to przestrzeń zabudowana różnymi formami i rodzajami funkcji w stopniu ograniczającym znaczące wielkościami dogęszczenia.

Dla miejscowości przewidzianych do rozwoju wskazano tereny rozwojowe wyłonię w oparciu o wnioski oraz analizę potrzeb uwzględniającą m.in. wydane decyzje administracyjne, predyspozycje terenu, w tym ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów odrębnych. Lokalizacja obiektów budowlanych na terenach rozwojowych będzie możliwa pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi wynikającymi z ustanowionych form ochrony przyrody.

Granice stref polityki przestrzennej oraz granice obszarów funkcjonalnych przebiegające wzdłuż dróg, linii kolejowych oraz wzdłuż granic OCHK, na rysunku studium zostały wrysowane w ich sąsiedztwie. Należy przyjąć, że granice te przebiegają odpowiednio po krawędzi drogi, terenów kolejowych, po granicy OCHK.

Na terenach zabudowanych granice stref polityki przestrzennej i granice obszarów funkcjonalnych nie są pokazane. Dla czytelności rysunku zostały one przerwane na granicy terenów zabudowanych. Oznacza to, że granice te przebiegają dalej wzdłuż drogi przy której je wrysowano.

W Studium wyodrębniono następujące strefy i obszary funkcjonalne:

strefa I - „Ochronna”

Obejmuje tereny objęte różnymi formami ochrony. W obrębie tej strefy wyodrębniono następujące obszary funkcjonalne: IA, IB, IC, ID, IE, IF,

strefa II - „Krajobrazowa”

Obejmuje tereny objęte ochroną krajobrazu. W obrębie tej strefy wyodrębniono następujące obszary funkcjonalne: IIA, IIB, IIC,

strefa III – „Aktywizacji gospodarczej”

Obejmuje tereny nie objęte prawnymi terytorialnymi formami ochrony przyrody. W obrębie tej strefy wyodrębniono następujące obszary funkcjonalne: IIIA, IIIB,

strefa IV – „Podmiejska”

Obejmuje tereny w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Mrągowa, w części objęte ochroną krajobrazu (obszar IVB): IVA.

Poniżej przedstawiono projektowane zmiany Studium w poszczególnych ww. strefach w wyznaczonych analizowanych obszarach zmian:

OBSZARY ZMIAN	PROJEKTOWANE ZMIANY STUDIUM
OBSZAR 1	Tereny osadnicze w strefie II „Krajobrazowej” Notyst Wielki <i>Funkcje: Ośrodek turystyczno-wypoczynkowy (włączając w to turystykę wodną) i mieszkaniowy, tereny różnych form zieleni, w tym zieleni pełniące funkcje rekreacyjne, tereny obiektów sportowych. Uzupełniająco zabudowa zagrodowa oraz tereny rolnicze.</i> <i>Niezależnie od ustaleń zawartych w rozdziale 2.1 dla zabudowy we wsi Notyst wielki ustala się następujące parametry zabudowy i zagospodarowania terenu:</i> 1)wysokość zabudowy: maksymalnie 20 m dla zabytkowego pałacu w Notyście, maksymalnie 10 m dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, budynków gospodarczych, garaży i wiat, maksymalnie 16 m dla pozostałej zabudowy; 2)geometria dachów: dla obiektów zabytkowych według wytycznych konserwatorskich, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej dachy strome o kącie nachylenia połaci dachowych w granicach $30^{\circ} \div 45^{\circ}$, dla pozostałej zabudowy dachy płaskie, jednospadowe, dwuspadowe, tarasowe, zielone; 3)pokrycie dachowe: dla obiektów zabytkowych według wytycznych konserwatorskich, dla pozostałej zabudowy dachówka ceramiczna, tradycyjna w kolorze czerwonym lub materiały imitujące tradycyjną dachówkę, blacha, strzecha, dla dachów płaskich pokrycia dachowego nie ustala się.
OBSZAR 2	strefa II – „Krajobrazowa”: obszar funkcjonalny IIA: <i>W sąsiedztwie obwodnicy Mrągowa, na północ od wsi Marcinkowo, wyznacza się tereny zabudowy działalności gospodarczej. Niezależnie od ustaleń zawartych w rozdziale 2.1 dla tych terenów ustala się następujące parametry zabudowy i zagospodarowania terenu:</i> 1)wysokość zabudowy: maksymalnie 20 m; 2)geometria dachów: dachy dwuspadowe, płaskie, jednospadowe.
OBSZAR 3	strefa III – „Aktywizacji gospodarczej” obszar funkcjonalny IIIB: <i>Na południe od wsi Marcinkowo wyznacza się tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej.</i>
OBSZAR 4	Tereny osadnicze w strefie III „Aktywizacji gospodarczej” Nowe Bagienice <i>W okolicach wsi wyznacza się tereny zabudowy działalności gospodarczej. Niezależnie od ustaleń zawartych w rozdziale 2.1 dla tych terenów ustala się następujące parametry zabudowy i zagospodarowania terenu:</i> 1)wysokość zabudowy: maksymalnie 14 m; 2)geometria dachów: dachy dwuspadowe strome o kącie nachylenia połaci dachowych w granicach $30^{\circ} \div 45^{\circ}$, dachy płaskie, jednospadowe.
OBSZAR 5	strefa I – „Ochronna”: obszar funkcjonalny IF: <i>Utrzymuje się dotychczasowe zapisy Studium. Zagospodarowanie terenu zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.</i>
OBSZAR 6	strefa II – „Krajobrazowa”: obszar funkcjonalny IIA: <i>Na północ wsi Szestno wyznacza się teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej, uwzględniając</i>

OBSZARY ZMIAN	PROJEKTOWANE ZMIANY STUDIUM
	<i>odległość od wód wynikającą z przepisów o ochronie przyrody.</i>
OBSZAR 7	strefa II - „Krajobrazowa”: obszar funkcjonalny IIA: <i>Na obszarze w okolicy wsi Wymysły wyznacza się tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej w miejsce części dotychczasowych terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz terenów o funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Niezależnie od ustaleń zawartych w rozdziale 2.1 dla tych terenów ustala się następujące parametry zabudowy i zagospodarowania terenu:</i> 1) <i>wysokość zabudowy: maksymalnie 17 m;</i> 2) <i>geometria dachów: dachy dwuspadowe strome o kącie nachylenia połaci dachowych w granicach 30° ÷ 45°, dachy płaskie, jednospadowe.</i>
OBSZAR 8	strefa II - „Krajobrazowa”: obszar funkcjonalny IIA: <i>Na obszarze w okolicy wsi Wymysły wyznacza się tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej w miejsce części dotychczasowych terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz terenów o funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Niezależnie od ustaleń zawartych w rozdziale 2.1 dla tych terenów ustala się następujące parametry zabudowy i zagospodarowania terenu:</i> 1) <i>wysokość zabudowy: maksymalnie 17 m;</i> 2) <i>geometria dachów: dachy dwuspadowe strome o kącie nachylenia połaci dachowych w granicach 30° ÷ 45°, dachy płaskie, jednospadowe.</i>
OBSZAR 9	strefa II - „Krajobrazowa”: obszar funkcjonalny IIB: <i>Między Muntowem a Tymnikami wyznacza się teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej.</i>
OBSZAR 10	strefa II - „Krajobrazowa”: obszar funkcjonalny IIB: <i>Na południe od wsi Muntowo wyznacza się teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej.</i>
OBSZAR 11	Tereny osadnicze w strefie III „Aktywizacji gospodarczej”: Utrzymuje się dotychczasowe zapisy Studium – na terenie tym zmiany obejmują uzupełnienie i rozszerzenie zabudowy.
OBSZAR 12	strefa I - „Ochronna”: obszar funkcjonalny ID: <i>Na zachód od wsi Probark, przy drodze krajowej nr 16 wyznacza się teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej.</i>

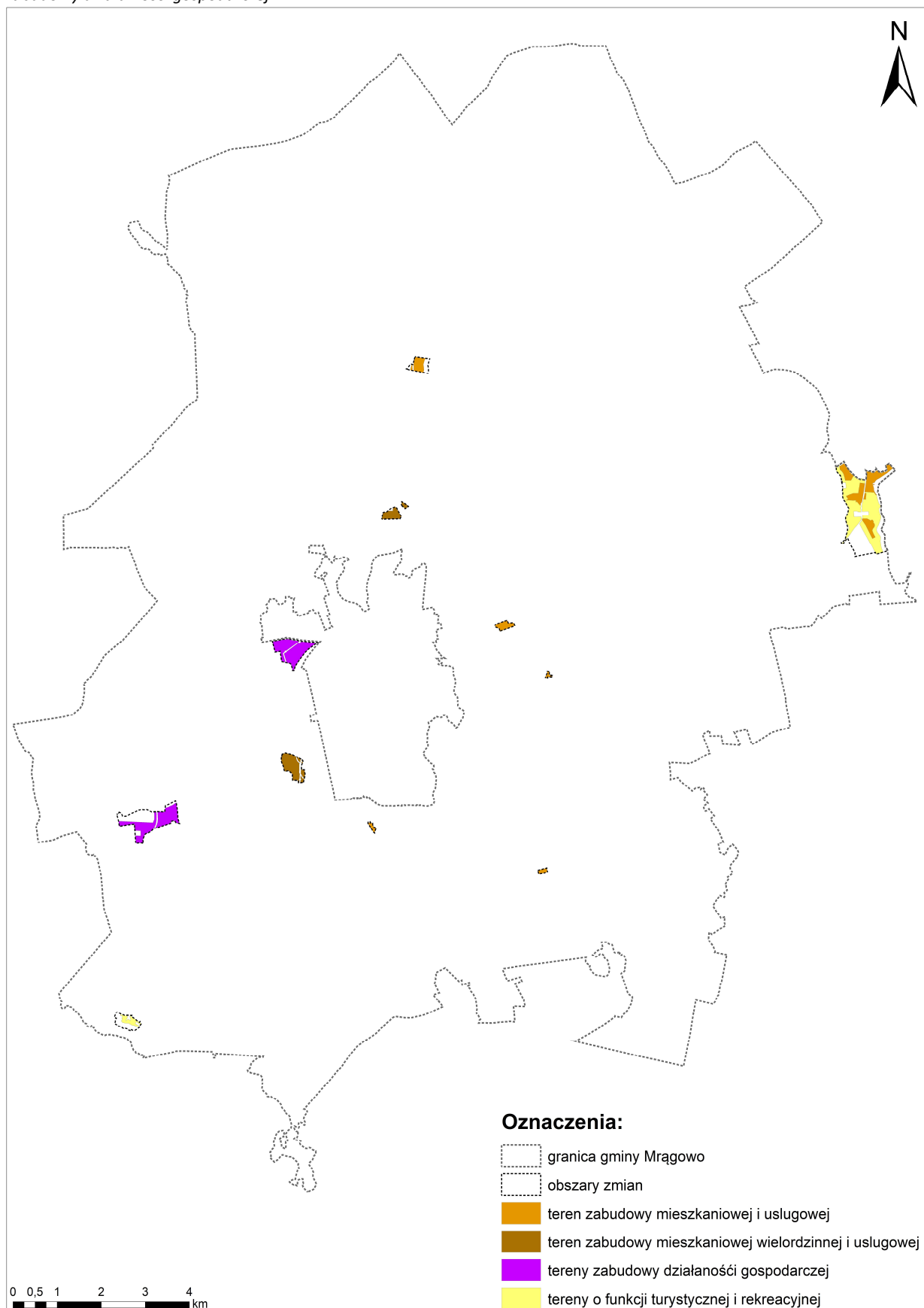
Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo

W treści zmiany studium dodano również zapis ogólny o następującej treści:

Dopuszcza się realizację zabudowy poza wyznaczonymi kierunkami rozwoju określonymi na załączniku graficznych w następujących przypadkach:

- *w sąsiedztwie dróg i ciągów komunikacyjnych umożliwiających obsługę pojazdów ciężarowych dopuszcza się realizację baz transportowych, spedycji i magazynów*
- *w sąsiedztwie zbiorników wodnych dopuszcza się realizację obiektów turystycznych, hoteli, pensjonatów.*
- *w miejscowościach o wytworzonej strukturze urbanistycznej zapewniających obsługę w zakresie infrastruktury technicznej dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej.*

Rysunek 6 Projektowane kierunki rozwoju w obrębie obszarów objętych zmianą Studium: tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej; tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej; tereny o funkcji turystycznej i rekreacyjnej, tereny zabudowy działalności gospodarczej.



7 POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Powiązania z innymi dokumentami Studium dotyczą realizacji ponadlokalnych celów publicznych ujętych w dokumentach wyższego szczebla – przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa.

Projekt zmiany przedmiotowego Studium gminy Mrągowo nie przewiduje zmian w tym zakresie.

8 PRZEWIDYWANE SKUTKI DLA ŚRODOWISKA I JEGO KOMPONENTÓW WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU

Projektowane przeznaczenie terenów pod planowane funkcje nie będzie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska w stosunku do obecnego przeznaczenia terenów w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu ustaleń zawartych w projekcie zmiany Studium a następnie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz nowoczesnych rozwiązaniach technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne.

8.1 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunków zagospodarowania: *tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej; tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej; tereny o funkcji turystycznej i rekreacyjnej*

Kierunki rozwoju wskazane z projekcie Studium dla obszarów objętych zmianą:

OBSZARY ZMIAN	KIERUNEK ROZWOJU
OBSZAR 1	tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej; tereny o funkcji turystycznej i rekreacyjnej
OBSZAR 3	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej
OBSZAR 5	tereny o funkcji turystycznej i rekreacyjnej
OBSZAR 6	tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej
OBSZAR 7	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej
OBSZAR 8	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej
OBSZAR 9	tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej
OBSZAR 10	tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej
OBSZAR 11	tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej
OBSZAR 12	tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej

Potencjalne oddziaływania na komponenty środowiska związane z ww. planowanymi kierunkami zagospodarowania terenu:

KOMPONENT ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA I ZAGROŻENIA
----------------------	-----------------------------------

KOMPONENT ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA I ZAGROŻENIA
powierzchnia ziemi (rzeźba terenu) i gleby	- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkotrwałe i nieodwracalne w obszarze zainwestowanym. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe i o małym stopniu oddziaływania. Główne przekształcenia przypowierzchniowej warstwy litosfery w wyniku realizacji ustaleń reprezentowane będą przez: • Przekształcenia z przypowierzchniowych strukturach geologicznych w związku z robotami ziemnymi (wykopy pod fundamenty i dla potrzeb uzbrojenia terenu); • Likwidację pokrywy glebowej w miejscach wykopów i przekształcenia fizykochemicznych właściwości gleb na terenach placów budów; • Nie przewiduje się znaczącej zmiany lokalnego ukształtowania terenu w wyniku robót ziemnych. Prognozowane przekształcenia środowiska są w większości nieuniknione i mają typowy charakter terenów nowych inwestycji związanych z rozwojem zabudowy. W momencie realizacji ustaleń, tereny ulegną zainwestowaniu, część powierzchni glebowej zostanie bezpowrotnie utracone w związku z wprowadzeniem trwałej zabudowy (budynki, jezdnie, chodniki, parkingi itp.). Przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi opisywanego obszaru związane będą z wykopami pod fundamenty nowych obiektów oraz budową dróg dojazdowych. Pozostała część terenu (gleb) powinna być wykorzystana jako siedlisko zieleni towarzyszącej projektowanym obiektom. Należy założyć, że poszczególni inwestorzy, wykorzystają zebrany nadkład glebowy do prac niwelacyjnych i wprowadzenia dodatkowych powierzchni zielonych. W okresie budowy trzeba liczyć się również z niekorzystnymi zmianami struktury gleby oraz jej zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi oraz różnego rodzaju odpadami zwłaszcza wzdłuż ciągów komunikacyjnych. W związku z sukcesywnym zagospodarowaniem terenów przeznaczonych pod zabudowę, zwiększać się będzie ilość odpadów generowanych z obszaru opracowania. Podlegać one powinny segregacji w miejscu wytworzenia i w takim stadium być przekazywane do dalszej utylizacji. Gleby opisywanego obszaru są już w części przekształcone w wyniku antropopresji, a w wyniku realizacji nowej zabudowy możliwe jest zniszczenie nowych powierzchni pokrywy glebowej.
wody powierzchniowe i podziemne	- Na etapie budowy oddziaływania będą pośrednie, krótkookresowe, odwracalne i o małym stopniu oddziaływania. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe. Nie przewiduje się, by projektowany rozwój zabudowy wiązał się z istotnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych. Wody podziemne i powierzchniowe mogą zostać incydentalnie zanieczyszczone w drodze infiltracji niepożądanymi spływami z terenów zabudowy. Potencjalny negatywny wpływ na wody podziemne i powierzchniowe może nastąpić na etapie realizacji przedsięwzięcia. Na etapie budowy wprowadzenie na plac budowy ciężkiego sprzętu (możliwy wyciek paliwa). Oddziaływania te będą krótkoterminowe – na czas trwania budowy, nie powinno to wpłynąć na pogorszenie dotychczasowego stanu jednolitych części wód podziemnych. Rozwiązanie problemu oczyszczania ścieków powinno nastąpić przez podłączenie projektowanych obiektów do sieci kanalizacji sanitarnej. Zastosowanie zbiorczej kanalizacji sanitarnej oraz właściwa gospodarka ściekowa nie będzie powodować zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Przy założeniu właściwego funkcjonowania wszystkich elementów planowanego systemu unieszkodliwiania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych zminimalizowana zostanie możliwość powstania zagrożeń dla wód powierzchniowych, podziemnych i gruntu. Pokrycie części obszaru szczelnymi nawierzchniami przyczyni się do utrudnienia infiltracji wód opadowych do gruntu. Przewidywane ograniczenie infiltracji nie będzie jednak znaczące dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych. Nie przewiduje się, by

KOMPONENT ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA I ZAGROŻENIA
	projektowana zabudowa wiązała się z negatywnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych.
krajobraz	Wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych spowoduje intensyfikację antropizacji krajobrazu. Zachowanie walorów krajobrazowych zależeć będzie przede wszystkim od dalszego zagospodarowania poszczególnych działek, co ograniczone będzie do skali lokalnej i będzie miało charakter oddziaływań pośrednich, długotrwałych lub nawet stałych. Należy przypuszczać, iż uzupełnienia zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych i w bliskim sąsiedztwie istniejącej zabudowy w sposób pozytywny wpłyną na ujednolicenie zabudowy. Wysokość budynków zostanie dopasowana do zabudowy istniejącej w sąsiedztwie, ich umiejscowienie wyznaczać będą linie zabudowy określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Istotne będzie przyjmowanie odpowiednich rozwiązań architektonicznych. Zachowanie i wzbogacenie zieleni towarzyszącej wpłynie korzystnie na mikroklimat i walory krajobrazowe otoczenia.
flora i fauna	- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, w większości nieodwracalne. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. Główne przekształcenia środowiska przyrodniczego w wyniku budowy nowych obiektów reprezentowane będą przez zmiany aktualnego użytkowania gruntów, w tym zmniejszenie powierzchni aktywnych biologicznie na nie zainwestowanej dotychczas części obszaru. Nowa zabudowa ograniczy zasięg przestrzenny niektórych zbiorowisk roślinnych, nieznacznie zmniejszając ilość występujących gatunków. Po realizacji zapisów na terenie inwestycji pojawią się z pewnością nowe gatunki, związane z urządzeniem siedzib ludzkich i kształtowaniem zieleni. Wpłynie to na wzrost różnorodności biologicznej. Należy jednak dążyć do wprowadzania jak największej ilości gatunków rodzimych, związanych z konkretnymi warunkami siedliskowymi. Realizacja ustaleń nie powinna spowodować utraty istotnych siedlisk zwierząt oraz znaczącego negatywnego oddziaływania na zwierzęta. Największe zmiany wystąpią w faunie glebowej (edafon), która w dużym stopniu utraci swoje siedliska. Z lokalnym, bezpośrednim zubożeniem lub zlikwidowaniem istniejącej roślinności spotkamy się w miejscu powstania nowych obiektów na terenach dotychczas niezabudowanych. Występujące zbiorowiska roślinne zastępowane będą roślinnością synantropijną. Oddziaływaniem pośrednim w odniesieniu do siedlisk flory i fauny na terenach zielonych (biologicznie czynnych) bezpośrednio przyległych do powierzchni nieprzepuszczalnych może być podsuszenie gruntów.
powietrze atmosferyczne i klimat	- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, odwracalne, znaczące lecz ograniczone do terenów przeznaczonych pod zabudowę i bezpośrednio w jej otoczeniu. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą bezpośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. Oddziaływanie na zanieczyszczenia powietrza w trakcie realizacji ustaleń nastąpi w wyniku pracy sprzętu budowlanego i transportu materiałów budowlanych (spaliny) oraz w wyniku składowania materiałów budowlanych (ewentualne źródło zapylenia), a także w trakcie prac ziemnych (pylenie z powierzchni terenu pozbawionej roślinności, w zależności od warunków atmosferycznych). Wpływ przedsięwzięcia na warunki aerosanitarne w trakcie jego budowy będzie okresowy, ograniczony przestrzennie i jakościowo, jego ograniczenie można osiągnąć przez wygrodzenie terenów realizacji prac budowlanych, ewentualnie zwilżanie obszaru w sytuacjach małej wilgotności powietrza itp. Na etapie funkcjonowania źródłami zanieczyszczenia atmosfery na obszarze zainwestowania będą: • źródła ciepła projektowanych obiektów;

KOMPONENT ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA I ZAGROŻENIA
	motoryzacyjne zanieczyszczenia powietrza. Jako źródła ogrzewania należy wykorzystywać paliwa niskoemisyjne lub nieemisyjne dzięki czemu zanieczyszczenia nie wpłyną w istotnym stopniu na pogorszenie stanu atmosfery. W ramach polityki proekologicznej, postuluje się o wdrażanie rozwiązań pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności z energii słonecznej oraz energii geotermalnej. Panele fotowoltaiczne mogą powstawać na istniejących budynkach oraz mogą być harmonijnie wkomponowane w zagospodarowanie działek. Zmiany w obrębie obszaru związanego z lokalizacją zabudowy będą miały wpływ na wzrost natężenia ruchu drogowego oraz związany z tym wzrost zanieczyszczeń aerosanitarnych pochodzenia motoryzacyjnego. Główne zanieczyszczenia motoryzacyjne to m.in. tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i alifatyczne. Lokalizacja zabudowy powinna uwzględniać możliwość przewietrzania terenów, a unikać stagnacji zanieczyszczonego powietrza nad obszarami zabudowanymi.
klimat akustyczny	Na etapie inwestycyjnym (realizacji ustaleń) odczuwalny będzie okresowy wzrost natężenia hałasu, związany z pracą sprzętu budowlanego i transportem materiałów budowlanych. Emisja hałasu w trakcie budowy jest traktowana jako prace okresowe i nie podlega regulacji prawnej w tym zakresie. Należy jednak zastosować tzw. bierną ochronę przed hałasem poprzez ograniczenie czasu pracy najbardziej hałaśliwych urządzeń w ciągu doby, z wykluczeniem godzin nocnych. Podstawowymi, źródłami zmian warunków akustycznych na etapie funkcjonowania inwestycji będą: - powstanie nowych źródeł hałasu związanych z rozwojem zabudowy; - wzrost natężenia ruchu samochodowego, związany z obsługą komunikacyjną ww. obiektów Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r.
dobra kultury	Nie przewiduje się znaczącego wpływu
zdrowie i życie ludzi, tereny sąsiednie	W wyniku realizacji zapisów nie przewiduje się powstania istotnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Oczywiście jest, że zwiększenie liczby mieszkańców tych terenów może spowodować: - nieznaczne pogorszenie stanu higieny atmosfery i klimatu akustycznego, - zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów na tym terenie, - zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, - wzrost zapotrzebowania na wodę, energię elektryczną i ciepłą, - lokalnie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych. Wymienione oddziaływania zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska nie mogą spowodować przekroczeń dopuszczalnych norm dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego ani zagrożeń dla zdrowia i życia ludności.

8.2 Prognozowany wpływ na komponenty środowiska w tym zdrowie i życie ludzi wynikające z kierunku: *tereny zabudowy działalności gospodarczej*

Kierunki rozwoju wskazane z projekcie Studium dla obszarów objętych zmianą:

OBSZARY ZMIAN	KIERUNEK ROZWOJU
OBSZAR 2	tereny zabudowy działalności gospodarczej
OBSZAR 4	tereny zabudowy działalności gospodarczej

Na obecnym etapie prognozowania oddziaływań nie ma możliwości dokładnego określenia skutków oddziaływania na środowisko planowanych inwestycji, ustalenia Studium nie wskazują na rodzaj planowanej inwestycji, nie określają technologii, rodzaju produkcji itp. stąd trudne jest określenie rzeczywistych oddziaływań w planowanej do rozwoju działalności gospodarczej. Ponieważ brak jest określonego profilu produkcji jaki może tu zaistnieć, Prognoza przedstawia ogólne rozwiązania mające na celu zapobieganie lub też ograniczanie negatywnych oddziaływań realizacji przyszłych inwestycji na środowisko. Na etapie projektowania konkretnej inwestycji zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko i ile zostanie stwierdzony taki obowiązek, która jednoznacznie i dokładnie wykaże wielkość i rodzaj oddziaływań w tym oddziaływań skumulowanych oraz określi rozwiązania zapobiegające lub ograniczające ewentualne negatywne oddziaływania.

Potencjalne oddziaływania na komponenty środowiska związane z ww. planowanymi kierunkami zagospodarowania terenu:

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
powierzchnia ziemi (rzeźba terenu) i gleby	- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkotrwałe i nieodwracalne w obszarze zainwestowanym. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą pośrednie, stałe i o małym stopniu oddziaływania. Główne przekształcenia przypowierzchniowej warstwy litosfery w wyniku realizacji ustaleń reprezentowane będą przez: • Przekształcenia z przypowierzchniowych strukturach geologicznych w związku z robotami ziemnymi (wykopy pod fundamenty i dla potrzeb uzbrojenia terenu); • Likwidację pokrywy glebowej w miejscach wykopów i przekształcenia fizykochemicznych właściwości gleb na terenach placów budów; • Nie przewiduje się znaczącej zmiany lokalnego ukształtowania terenu w wyniku robót ziemnych. Prognozowane przekształcenia środowiska są w większości nieuniknione i mają typowy charakter terenów nowych inwestycji związanych z rozwojem zabudowy. W momencie realizacji ustaleń, tereny ulegną zainwestowaniu, część powierzchni glebowej zostanie bezpowrotnie utracone w związku z wprowadzeniem trwałej zabudowy (budynki, jezdnie, chodniki, parkingi itp.). Przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi opisywanego obszaru związane będą z wykopami pod fundamenty nowych obiektów oraz budową dróg dojazdowych. Pozostała część terenu (gleb) powinna być wykorzystana jako siedlisko zieleni towarzyszącej projektowanym obiektom. Należy założyć, że poszczególni inwestorzy, wykorzystają zebrany nadkład glebowy do prac niwelacyjnych i wprowadzenia dodatkowych powierzchni zielonych. W okresie budowy trzeba liczyć się również z niekorzystnymi zmianami struktury gleby oraz jej zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi oraz różnego rodzaju odpadami zwłaszcza wzdłuż ciągów komunikacyjnych. W związku z sukcesywnym zagospodarowaniem terenów przeznaczonych pod zabudowę, zwiększać się będzie ilość odpadów generowanych z obszaru opracowania. Podlegać one powinny segregacji w miejscu wytworzenia i w takim stadium być przekazywane do dalszej utylizacji. Gleby opisywanego obszaru są już w części przekształcone w wyniku antropopresji, a w wyniku realizacji nowej zabudowy możliwe jest zniszczenie nowych powierzchni pokrywy glebowej.
wody powierzchniowe i	- Na etapie budowy oddziaływania będą pośrednie, krótkookresowe, odwracalne i o bardzo małym stopniu oddziaływania.

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
podziemne	- Na etapie eksploatacji oddziaływanie będą pośrednie, stałe. Nie przewiduje się, by projektowany rozwój zabudowy wiązał się z istotnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych. Wody podziemne i powierzchniowe mogą zostać incydentalnie zanieczyszczone w drodze infiltracji niepożądanymi spływami z terenów zabudowy. Potencjalny negatywny wpływ na wody podziemne i powierzchniowe może nastąpić na etapie realizacji przedsięwzięcia. Na etapie budowy wprowadzenie na plac budowy ciężkiego sprzętu (możliwy wyciek paliwa). Oddziaływania te będą krótkoterminowe – na czas trwania budowy, nie powinno to wpłynąć na pogorszenie dotychczasowego stanu jednolitych części wód podziemnych. Rozwiązanie problemu oczyszczania ścieków powinno nastąpić przez podłączenie projektowanych obiektów do sieci kanalizacji sanitarnej. Zastosowanie zbiorczej kanalizacji oraz właściwa gospodarka ściekowa nie będzie powodować zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Przy założeniu właściwego funkcjonowania wszystkich elementów planowanego systemu unieszkodliwiania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych zminimalizowana zostanie możliwość powstania zagrożeń dla wód powierzchniowych, podziemnych i gruntu. Wody opadowe i roztopowe powinny zostać podczyszczone przez oprowadzeniem ich do odbiornika. Pokrycie części obszaru szczelnymi nawierzchniami przyczyni się do utrudnienia infiltracji wód opadowych do gruntu. Przewidywane ograniczenie infiltracji nie będzie jednak znaczące dla użytkowania lokalnych zasobów wód podziemnych. Nie przewiduje się, by projektowana zabudowa wiązała się z negatywnym oddziaływaniem na stan ilościowy i jakościowy wód podziemnych i powierzchniowych.
krajobraz	Wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych spowoduje intensyfikację antropizacji krajobrazu. Zachowanie walorów krajobrazowych zależeć będzie przede wszystkim od dalszego zagospodarowania poszczególnych działek, co ograniczone będzie do skali lokalnej i będzie miało charakter oddziaływań pośrednich, długotrwałych lub nawet stałych. Należy przypuszczać, iż uzupełnienia zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych i w bliskim sąsiedztwie istniejącej zabudowy w sposób pozytywny wpłyną na ujednolicenie zabudowy. Wysokość budynków zostanie dopasowana do zabudowy istniejącej w sąsiedztwie, ich umiejscowienie wyznaczać będą linie zabudowy określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Istotne będzie przyjmowanie odpowiednich rozwiązań architektonicznych. Zachowanie i wzbogacenie zieleni towarzyszącej wpłynie korzystnie na mikroklimat i walory krajobrazowe otoczenia.
Flora i fauna	- Na etapie budowy oddziaływanie będą bezpośrednie, krótkookresowe, w większości nieodwracalne. - Na etapie eksploatacji oddziaływanie będą pośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. Główne przekształcenia środowiska przyrodniczego w wyniku budowy nowych obiektów reprezentowane będą przez zmiany aktualnego użytkowania gruntów, w tym zmniejszenie powierzchni aktywnych biologicznie na nie zainwestowanej dotychczas części obszaru. Nowa zabudowa ograniczy zasięg przestrzenny niektórych zbiorowisk roślinnych, nieznacznie zmniejszając ilość występujących gatunków. Po realizacji zapisów na terenie inwestycji pojawią się z pewnością nowe gatunki, związane z urządzeniem siedzib ludzkich i kształtowaniem zieleni. Wpłynie to na wzrost różnorodności biologicznej. Należy jednak dążyć do wprowadzania jak największej ilości gatunków rodzimych, związanych z konkretnymi warunkami siedliskowymi. Realizacja ustaleń nie powinna spowodować utraty istotnych siedlisk zwierząt oraz znaczącego negatywnego oddziaływania na zwierzęta. Największe zmiany wystąpią w faunie glebowej (edafon), która w dużym stopniu utraci swoje siedliska. Z lokalnym, bezpośrednim zubożeniem lub zlikwidowaniem istniejącej roślinności spotkamy się w miejscu powstania nowych obiektów na terenach dotychczas niezabudowanych. Występujące zbiorowiska roślinne zastępowane będą roślinnością synantropijną. Oddziaływaniem pośrednim w odniesieniu do siedlisk flory i fauny na terenach zielonych (biologicznie czynnych) bezpośrednio przyległych do powierzchni nieprzepuszczalnych może

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
	być podsuszenie gruntów.
powietrze atmosferyczne i klimat	- Na etapie budowy oddziaływania będą bezpośrednie, krótkookresowe, odwracalne, znaczące lecz ograniczone do terenów przeznaczonych pod zabudowę i bezpośrednio w jej otoczeniu. - Na etapie eksploatacji oddziaływania będą bezpośrednie, stałe, o bardzo małym stopniu oddziaływania. Oddziaływanie na zanieczyszczenia powietrza w trakcie realizacji ustaleń nastąpi w wyniku pracy sprzętu budowlanego i transportu materiałów budowlanych (spaliny) oraz w wyniku składowania materiałów budowlanych (ewentualne źródło zapylenia), a także w trakcie prac ziemnych (pylenie z powierzchni terenu pozbawionej roślinności, w zależności od warunków atmosferycznych). Wpływ przedsięwzięcia na warunki aerosanitarne w trakcie jego budowy będzie okresowy, ograniczony przestrzennie i jakościowo, jego ograniczenie można osiągnąć przez wygrodzenie terenów realizacji prac budowlanych, ewentualnie zwilżanie obszaru w sytuacjach małej wilgotności powietrza itp. Na etapie funkcjonowania źródłami zanieczyszczenia atmosfery na obszarze zainwestowania będą: • źródła ciepła projektowanych obiektów budowlanych; • zanieczyszczenia pochodzące z procesów produkcyjnych; • motoryzacyjne zanieczyszczenia powietrza. Jako źródła ogrzewania należy wykorzystywać paliwa niskoemisyjne lub nieemisyjne dzięki czemu zanieczyszczenia nie wpłyną w istotnym stopniu na pogorszenie stanu atmosfery. W ramach polityki proekologicznej, postuluje się owdrażanie rozwiązań pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności z energii słonecznej oraz energii geotermalnej. Panele fotowoltaiczne mogą powstawać na istniejących budynkach oraz mogą być harmonijnie wkomponowane w zagospodarowanie działek. Zmiany w obrębie obszaru związanego z lokalizacją zabudowy będą miały wpływ na wzrost natężenia ruchu drogowego oraz związany z tym wzrost zanieczyszczeń aerosanitarnych pochodzenia motoryzacyjnego. Główne zanieczyszczenia motoryzacyjne to m.in. tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i alifatyczne. Zanieczyszczenia atmosfery związane z procesami technologicznymi na terenach produkcyjnych, przemysłowych mogą być różnorodne w zależności od charakteru planowanych obiektów. Faktyczny stopień szkodliwości projektowanych inwestycji zależeć będzie od zastosowanych technologii, charakteru i wielkości produkcji oraz usług (co nie zostało sprecyzowane w projekcie Studium), dlatego na etapie prognozy oddziaływania na środowisko niemożliwe jest określenie zasięgu ich oddziaływania.
klimat akustyczny	Na etapie inwestycyjnym (realizacji ustaleń) odczuwalny będzie okresowy wzrost natężenia hałasu, związany z pracą sprzętu budowlanego i transportem materiałów budowlanych. Emisja hałasu w trakcie budowy jest traktowana jako prace okresowe i nie podlega regulacji prawnej w tym zakresie. Należy jednak zastosować tzw. bierną ochronę przed hałasem poprzez ograniczenie czasu pracy najbardziej hałaśliwych urządzeń w ciągu doby, z wykluczeniem godzin nocnych. Podstawowymi, źródłami zmian warunków akustycznych na etapie funkcjonowania inwestycji będą: • powstanie nowych źródeł hałasu związanych z obiektami przemysłowymi, produkcyjnymi, • wzrost natężenia ruchu samochodowego, związany z obsługą komunikacyjną ww. obiektów. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r.
dobra kultury	Nie przewiduje się znaczącego wpływu
zdrowie i życie ludzi	W wyniku realizacji ustaleń nie przewiduje się powstania istotnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Zwiększenie intensywności zabudowy spowoduje: • nieznaczne pogorszenie stanu higieny atmosfery i klimatu akustycznego,

KOMPONENT ŚRODOWISKA	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA
	• zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów na tym terenie, • zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, • wzrost zapotrzebowania na wodę, energię elektryczną i ciepłą, • lokalnie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych. Wymienione oddziaływania zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska nie mogą spowodować przekroczeń dopuszczalnych norm dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego ani zagrożeń dla zdrowia i życia ludności. Obiekty kwalifikujące się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (lub innych obiektów o charakterze uciążliwym) powinno odbywać się przy zapewnieniu takiego ich usytuowania oraz zastosowania takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny przeznaczone na pobyt ludzi.

8.3 Prognozowany wpływ na obszary chronione

Analizowany **Obszar 5** (tereny o funkcji turystycznej i rekreacyjnej) położony jest w obrębie obszaru specjalnej ochrony **Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008** oraz w obrębie specjalnego obszaru ochrony **Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048**.

Obszar Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 nie ma ustanowionego Planu Zadań Ochronnych.

Obszar Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048 - dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 16 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2020 r. Poz. 1814 ze zmiana z dnia 8 września 2020 r. – poz. 3711).

W obrębie **Obszaru 5** zlokalizowane jest siedlisko przyrodnicze 6210 – murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis*, *Festucion pallentis*, a w jego bezpośrednim sąsiedztwie zlokalizowane są siedliska: 9170 – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) i 3150 – starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*.

Teren ten objęty jest ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gm. Mrągowo w obrębie Grabowo – Uchwała XXXI/217/97 z dnia 1997-09-23¹⁷) – zapisy planu oraz zaprojektowane zagospodarowanie terenu chronią ww. siedliska przed nadmierną antropopresją mogącą doprowadzić do uszkodzenia bądź zniszczenia przedmiotowych siedlisk przyrodniczych. Projekt zmiany Studium wskazuje na kierunek rozwoju terenu zgodny z ustaleniami obowiązującego miejscowych planu. W strefie nadjeziornej nie wyznacza się terenów inwestycyjnych.

¹⁷ Źródło: <https://mragowo.e-mapa.net/>

Podsumowując powyższe ustalenia, nie stwierdza się, na obecnym etapie analizy oddziaływań, znacząco negatywnego oddziaływania planowanych ustaleń projektu zmiany Studium na obszary Natura 2000, nie prognozuje się również aby realizacja planowych ustaleń wpłynęła na integralność obszarów chronionych oraz przyczyniła się do znaczących przekształceń kluczowych procesów przyrodniczych w obrębie siedlisk i gatunków w obrębie obszaru chronionego.

Niezależnie od powyższego wskazuje się na konieczność dostosowania miejsc, terminów i zakresów prac do biologii gatunków oraz siedlisk. Rzeczywisty zasięg i rodzaj oddziaływań oraz szczegółowe wytyczne minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływania powinny zostać opracowane w trakcie przeprowadzania procedury związanej z oceną oddziaływania na obszar Natura 2000 planowanego przedsięwzięcia.

W Załączniku nr 9 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 16 kwietnia 2020 r. zawarto wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m.in. gminy Mrągowo dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048.

Wprowadzenie do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

1. granic terenów zabudowanych, wyznaczonych w załączniku nr 10 do zarządzenia;
2. zapisów ograniczających zabudowę poza granicami terenów zabudowanych, wyznaczonych w załączniku nr 10 do zarządzenia, z preferowaniem lokalizacji siedlisk rolniczych oraz infrastruktury technicznej (w tym drogowej), a także zabudowy uzupełniającej na działkach zabudowanych obiektami budowlanymi z dopuszczeniem przebudowy i rozbudowy tych obiektów oraz skupianiem zabudowy wokół zabudowy istniejącej;
3. zapisów ograniczających budowę nowych i rozbudowę istniejących pomostów i innych urządzeń wodnych, w tym kąpielisk do miejsc wskazanych w załączniku nr 10 do zarządzenia, za wyjątkiem budowli regulacyjnych na rzekach, służących minimalizacji ryzyka powodziowego oraz budowli służących zabezpieczeniu przepraw mostowych;
4. zapisów ograniczających zabudowę w odległości mniejszej niż 100 m od jezior i nieuregulowanych odcinków rzek;
5. zapisów, że w całej zlewni wód obszaru Natura 2000 Ostoja Piska możliwość zabudowy należy warunkować odprowadzeniem ścieków kanalizacją do oczyszczalni zapewniającej kontrolę parametrów oczyszczonych ścieków, a przypadku braku kanalizacji gromadzeniem ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych;
6. zapisów wskazujących na konieczność ochrony gleb hydrogeniczných (torfowych i murszowych) poprzez ograniczenie ich zabudowy.

Na terenie gminy znajdują się obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody, na których obowiązują właściwe przepisy odrębne, których nakaz zachowania jest niezależny od ustaleń studium. Studium ustala zatem, że niezależnie od określonego na rysunku studium kierunku zagospodarowania na terenach objętych formami ochrony przyrody obowiązują przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz właściwe przepisy wykonawcze, regulujące zasady zagospodarowania, w tym zakazy i nakazy, a także dopuszczające stosowne odstępstwa od ich stosowania. Projektowane kierunki zagospodarowania gminy są podporządkowane formom ochrony przyrody i będą

przestrzegane wszystkie przepisy prawne w tym zakresie, jak również, gdy stwierdzony zostanie taki obowiązek, przeprowadzona zostanie ocena oddziaływania przedsięwzięć mogących mieć potencjalny wpływ na obszar Natura 2000. Poza tym wprowadzenie ww. wskazań mogłoby doprowadzić do braku zgodności z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów na terenie gminy.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Ustalenia projektu Studium uwzględniają istniejące obszary chronione, co za tym idzie wskazują na konieczność zachowania ustaleń wynikających z ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeń wykonawczych. Zapisy w sporządzanych w przyszłości projektach miejscowych planów lub decyzjach o warunkach zabudowy dla tych terenów powinny uwzględniać zakazy i odstępstwa wynikające z ww. Uchwał.

Analizowany **Obszar 1** położony jest w obrębie **Obszaru Chronionego Krajobrazu Kraina Wielkich Jezior Mazurskich**.

Podstawa prawna: Uchwała Nr XXII/430/12 Sejmiku województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2013, poz.139) oraz Uchwała Nr XXXVII/753/14 Sejmiku województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2014 r. zmieniająca Uchwałę Nr XXII/430/12 z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2014, poz.2256).

Poniżej przeanalizowano zgodność projektowanych kierunków z zakazami obowiązującymi na terenie Obszarów Chronionego Krajobrazu:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

W związku z realizacją ustaleń Studium nie dojdzie do zabijania zwierząt czy celowego niszczenia ich siedlisk, może dojść do lokalnego, czasowego ograniczenia siedlisk gatunków bytujących na analizowanym terenie - płoszenie (drobne ssaki, ptaki), nie prognozuje się jednak istotnego wpływu na lokalne populacje tych gatunków. Ocenia się, iż po zrealizowaniu inwestycji zwierzęta powrócą na swoje siedliska.

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko będą mogły być realizowane na terenie chronionym pod warunkami wymienionymi poniżej:

Zakaz, o którym mowa w pkt 2, nie dotyczy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których regionalny dyrektor ochrony środowiska stwierdził brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

Obecnie tereny inwestycyjne szeroko wyznaczone w projekcie Studium obejmują m.in. tereny zadrzewione, w związku z tym ustalenia sporządzonych w przyszłości projektach miejscowych planów oraz decyzji o warunkach zabudowy dla konkretnych terenów powinny uwzględniać ww. zakaz.

4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

Projektowana zmiana Studium nie dotyczy eksploatacji złóż.

5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

Obecnie tereny inwestycyjne szeroko wyznaczone w projekcie Studium obejmują m.in. tereny zróżnicowanej rzeźbie terenu, w związku z tym ustalenia sporządzonych w sporządzanych w przyszłości projektach miejscowych planów oraz decyzji o warunkach zabudowy dla konkretnych terenów powinny uwzględniać ww. zakaz.

6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

Nie prognozuje się aby realizacja ustaleń projektu dokumentu spowodowała istotne bądź trwałe zmiany stosunków wodnych na terenie objętym analizą, w związku z tym nie prognozuje się wystąpienia konfliktu z wyżej wymienionym zakazem.

7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Nie prognozuje się aby realizacja ustaleń projektu dokumentu spowodowała konieczność likwidowania czy zasypywania zbiorników wodnych, starorzeczy, obszarów wodno-błotnych. W związku z tym nie prognozuje się wystąpienia konfliktu z wyżej wymienionym zakazem.

8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Na obecnym etapie nie prognozuje się wystąpienia konfliktu z wyżej wymienionym zakazem, linia zabudowy dla projektowanych budynków (w sporządzanych miejscowych planach lub decyzjach o warunkach zabudowy) będzie wyznaczona zgodnie z obowiązującymi przepisami dla przedmiotowych obszarów chronionych. Ponadto zakaz, o którym mowa w pkt 8, nie dotyczy:

1) przypadku, gdy jedynym zbiornikiem wodnym, w stosunku do którego odległość lokalizowanego obiektu budowlanego nie przekracza 100 m, jest urządzenie wodne w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne o powierzchni do 0,5 ha wykonane na podstawie pozwolenia wodnoprawnego;

2) terenów rekreacji w formie bulwarów, parków, terenów zieleni wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami małej architektury położonych w granicach administracyjnych miast;

3) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi w granicach określonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku obszarów, dla których przed wejściem w życie niniejszej uchwały uchwalono studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w którym nie określono granic zwartej zabudowy miasta lub wsi, również obszarów wskazanych w obowiązującym studium jako tereny zabudowane;

4) uzupełnień zabudowy pod warunkiem nie zmniejszania odległości zabudowy od brzegów wód ustalonej w odniesieniu do zabudowy występującej na działkach budowlanych bezpośrednio przylegających;

5) budowy nowych oraz odbudowy, nadbudowy i rozbudowy obiektów budowlanych w granicach zabudowanej budynkiem działki budowlanej w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód ustalonej w odniesieniu do zabudowy:

a) na tej działce, albo

b) na działce bezpośrednio przylegającej w przypadku, gdy odległość zabudowy od brzegów wód na tej działce jest mniejsza niż odległość zabudowy od brzegów wód na działce, na której lokalizowany, odbudowywany, nadbudowywany lub rozbudowywany jest obiekt budowlany;

6) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy zagrodowej o obiekty służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego, w tym obiekty służące agroturystyce, pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód;

7) lokalizowania obiektów budowlanych niezbędnych do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani na wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenach dostępu do wód publicznych oraz realizacji infrastruktury technicznej na potrzeby tych terenów;

8) lokalizowania ścieżek rowerowych, ciągów pieszych oraz infrastruktury technicznej i obiektów małej architektury służących utrzymaniu porządku.

oraz zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 8:

1) nie dotyczy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały;

2) nie ma zastosowania do zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały, w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę.

Analizowane OBSZARY: 6, 7, 8, 9, 10 położone są w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowksich.

Podstawa prawna: Uchwała Nr XXXIII/727/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowksich (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2017, poz. 415).

Poniżej przeanalizowano zgodność projektowanych kierunków z zakazami obowiązującymi na terenie Obszarów Chronionego Krajobrazu:

1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

W związku z realizacją ustaleń Studium nie dojdzie do zabijania zwierząt czy celowego niszczenia ich siedlisk, może dojść do lokalnego, czasowego ograniczenia siedlisk gatunków bytujących na analizowanym terenie - płoszenie (drobne ssaki, ptaki), nie prognozuje się jednak istotnego wpływu na lokalne populacje tych gatunków. Ocenia się, iż po zrealizowaniu inwestycji zwierzęta powrócą na swoje siedliska.

2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko będą mogły być realizowane na terenie chronionym pod warunkami wymienionymi poniżej:

Zakaz, o którym mowa w pkt 2, nie dotyczy:

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

2) realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których regionalny dyrektor ochrony środowiska stwierdził brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

Obecnie tereny inwestycyjne szeroko wyznaczone w projekcie Studium obejmują m.in. tereny zadrzewione, w związku z tym ustalenia sporządzonych w przyszłości projektach miejscowych planów oraz decyzji o warunkach zabudowy dla konkretnych terenów powinny uwzględniać ww. zakaz.

4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

Projektowana zmiana Studium nie dotyczy eksploatacji złóż.

5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

Obecnie tereny inwestycyjne szeroko wyznaczone w projekcie Studium obejmują m.in. tereny zróżnicowanej rzeźbie terenu, w związku z tym ustalenia sporządzonych w sporządzanych w przyszłości projektach miejscowych planów oraz decyzji o warunkach zabudowy dla konkretnych terenów powinny uwzględniać ww. zakaz.

6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybicka;

Nie prognozuje się aby realizacja ustaleń projektu dokumentu spowodowała istotne bądź trwałe zmiany stosunków wodnych na terenie objętym analizą, w związku z tym nie prognozuje się wystąpienia konfliktu z wyżej wymienionym zakazem.

7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Nie prognozuje się aby realizacja ustaleń projektu dokumentu spowodowała konieczność likwidowania czy zasypywania zbiorników wodnych, starorzeczy, obszarów wodno-błotnych. W związku z tym nie prognozuje się wystąpienia konfliktu z wyżej wymienionym zakazem.

8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;

- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Na obecnym etapie nie prognozuje się wystąpienia konfliktu z wyżej wymienionym zakazem, linia zabudowy dla projektowanych budynków (w sporządzanych miejscowych planach lub decyzjach o warunkach zabudowy) będzie wyznaczona zgodnie z obowiązującymi przepisami dla przedmiotowych obszarów chronionych. Ponadto zakaz, o którym mowa w pkt 8, nie dotyczy:

1) innych niż rzeki cieków naturalnych w rozumieniu art. 16 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;

2) terenów rekreacji w formie bulwarów, parków, terenów zieleni wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami małej architektury położonych w granicach administracyjnych miast;

3) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi w granicach określonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku obszarów, dla których obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które uchwalono przed dniem 15 stycznia 2009 r., tj. przed dniem wejścia w życie Rozporządzenia Nr 159 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowskich (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 201, poz. 3151) i w którym nie określono granic zwartej zabudowy miasta lub wsi, również obszarów wskazanych w obowiązującym studium jako tereny zabudowane;

4) uzupełnień zabudowy pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;

- 5) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy zagrodowej o obiekty służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego, w tym obiekty służące agroturystyce, pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód;
- 6) obiektów budowlanych niezbędnych do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani na wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenach dostępu do wód publicznych oraz realizacji infrastruktury technicznej na potrzeby tych terenów;
- 7) ścieżek rowerowych, ciągów pieszych oraz związanych z nimi: infrastruktury technicznej i obiektów małej architektury służących utrzymaniu porządku;
- 8) ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących:
 - a) w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały, lub
 - b) w dniu 15 stycznia 2009 r., tj. w dniu wejścia w życie Rozporządzenia Nr 159 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowskich (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 201, poz. 3151);
- 9) realizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, którą wydano po uzgodnieniu z właściwym organem ochrony przyrody i która stała się ostateczna przed dniem 15 stycznia 2009 r., tj. przed dniem wejścia w życie Rozporządzenia Nr 159 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowskich (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 201, poz. 3151).

Analizowany OBSZAR 12 położony jest w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Zachód.

Obszar ten stanowi jednocześnie otulinę Mazurskiego Parku Krajobrazowego. Podstawa prawna: Uchwała Nr XLIV/636.22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Zachód. (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. 2022, poz. 5616).

Poniżej przeanalizowano zgodność projektowanych kierunków z zakazami obowiązującymi na terenie Obszarów Chronionego Krajobrazu:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

W związku z realizacją ustaleń Studium nie dojdzie do zabijania zwierząt czy celowego niszczenia ich siedlisk, może dojść do lokalnego, czasowego ograniczenia siedlisk gatunków bytujących na analizowanym terenie - płoszenie (drobne ssaki, ptaki), nie prognozuje się jednak istotnego wpływu na lokalne populacje tych gatunków. Ocenia się, iż po zrealizowaniu inwestycji zwierzęta powrócą na swoje siedliska.

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko będą mogły być realizowane na terenie chronionym pod warunkami wymienionymi poniżej:

Zakaz, o którym mowa w pkt 2, nie dotyczy:

nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których regionalny dyrektor ochrony środowiska stwierdził brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

Obecnie tereny inwestycyjne szeroko wyznaczone w projekcie Studium obejmują m.in. tereny zadrzewione, w związku z tym ustalenia sporządzonych w przyszłości projektach miejscowych planów

oraz decyzji o warunkach zabudowy dla konkretnych terenów powinny uwzględniać ww. zakaz, uwzględniając poniższe odstępstwa.

Zakaz, o którym mowa w pkt 3:

1) nie dotyczy terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących:

a) w dacie orzekania w przedmiocie wydania: decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji o pozwoleniu na budowę, a także innych decyzji - jeżeli są one wymagane dla realizacji danego przedsięwzięcia na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa,

b) w dacie realizacji przedsięwzięcia - jeżeli dla danego przedsięwzięcia przepisy powszechnie

obowiązującego prawa nie przewidują obowiązku uzyskania decyzji, o których mowa w lit. a;

2) nie ma zastosowania do zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę;

3) nie dotyczy realizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, którą wydano po uzgodnieniu z właściwym organem ochrony przyrody.

4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

Projektowana zmiana Studium nie dotyczy eksploatacji złóż.

5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświsłkowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

Obecnie tereny inwestycyjne szeroko wyznaczone w projekcie Studium obejmują m.in. tereny zróżnicowanej rzeźbie terenu, w związku z tym ustalenia sporządzonych w sporządzanych w przyszłości projektach miejscowych planów oraz decyzji o warunkach zabudowy dla konkretnych terenów powinny uwzględniać ww. zakaz.

6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

Nie prognozuje się aby realizacja ustaleń projektu dokumentu spowodowała istotne bądź trwałe zmiany stosunków wodnych na terenie objętym analizą, w związku z tym nie prognozuje się wystąpienia konfliktu z wyżej wymienionym zakazem.

7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Nie prognozuje się aby realizacja ustaleń projektu dokumentu spowodowała konieczność likwidowania czy zasypywania zbiorników wodnych, starorzeczy, obszarów wodno-błotnych. W związku z tym nie prognozuje się wystąpienia konfliktu z wyżej wymienionym zakazem.

8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

c) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

d) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;

- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Na obecnym etapie nie prognozuje się wystąpienia konfliktu z wyżej wymienionym zakazem, linia zabudowy dla projektowanych budynków (w sporządzanych miejscowych planach lub decyzjach o warunkach zabudowy) będzie wyznaczona zgodnie z obowiązującymi przepisami dla przedmiotowych obszarów chronionych. Ponadto zakaz, o którym mowa w pkt 8, nie dotyczy:

1) innych niż rzeki cieków naturalnych w rozumieniu art. 16 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;

- 2) terenów zieleni w granicach administracyjnych miast;
- 3) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi w granicach określonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku obszarów, dla których obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które uchwalono przed dniem 8 sierpnia 2015 r., tj. przed dniem wejścia w życie Uchwały Nr VIII/206/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Murskiego z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Zachód (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2015 r. poz. 2747, z późn. zm.) i w którym nie określono granic zwartej zabudowy miasta lub wsi, również obszarów wskazanych w obowiązującym studium jako tereny zabudowane;
- 4) uzupełnień zabudowy pod warunkiem nie zmniejszania odległości zabudowy od brzegów wód ustalonej w odniesieniu do zabudowy występującej na przylegających działkach budowlanych;
- 5) budowy obiektów budowlanych w granicach zabudowanej budynkiem działki budowlanej w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód ustalonej w odniesieniu do zabudowy:
 - a) na tej działce, albo
 - b) na działce przylegającej w przypadku, gdy odległość zabudowy od brzegów wód na tej działce jest mniejsza niż odległość zabudowy od brzegów wód na działce, na której budowany jest obiekt budowlany;
- 6) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy zagrodowej o obiekty służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego, w tym obiekty służące agroturystyce, pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód;
- 7) obiektów budowlanych niezbędnych do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani na wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenach dostępu do wód publicznych oraz realizacji infrastruktury technicznej na potrzeby tych terenów;
- 8) ścieżek rowerowych, ciągów pieszych oraz związanych z nimi: infrastruktury technicznej i obiektów małej architektury służących utrzymaniu porządku.

Lokalizacja zabudowy na terenach przewidzianych w projekcie zmiany Studium poprzez opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego czy decyzji o warunkach zabudowy, co będzie kolejnym krokiem po opracowaniu dokumentu Studium, powinna być zgodna z zakazami ustanowionymi w wymienionych aktach prawnych. W planach miejscowych, które swoją skalą szczegółowości schodzą na poziom działki budowlanej i ustalają warunki lokalizacji obiektów należy szczególną uwagę zwrócić na zakazy, które mają na celu ochronę krajobrazu. W planach miejscowych obejmujących takie tereny tam gdzie nie można zastosować odstępstw należy przestrzegać zakazu lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek i jezior i innych zbiorników wodnych. Drugim ważnym kierunkiem działań, który należy uwzględnić w szczegółowych opracowaniach planistycznych zgodnie z ustaleniami ujętymi ww. Uchwałach jest potrzeba zachowania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych. Wymienione działania łącznie z ustaleniami w odniesieniu do architektury budynków i zagospodarowania działek mają na celu zachowanie walorów istniejącego krajobrazu.

Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

Analizowany **OBSZAR 5** położony jest w obrębie **Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Jeziora Sorkwické.**

Teren ten objęty jest ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gm. Mrągowo w obrębie Grabowo – Uchwała XXXI/217/97 z dnia 1997-09-23) – zapisy planu oraz zaprojektowane

zagospodarowanie terenu chronią przedmiotowy teren przed nadmierną antropopresją mogącą doprowadzić do uszkodzenia terenów stanowiących przedmiot ochrony. Projekt zmiany Studium wskazuje na kierunek rozwoju terenu zgodny z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu. W strefie nadjeziornej nie wyznacza się terenów inwestycyjnych.

Gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną

W przypadku stwierdzenia stanowisk gatunków chronionych należy zastosować właściwe przepisy. W stosunku do chronionych gatunków zwierząt oraz roślin obowiązują następujące przepisy prawne: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183 ze zm.), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).

W przypadku konieczności złamania któregośkolwiek z zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, wymagane będzie uzyskanie pozwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub/i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie (w zależności od zakazu) na odstępstwa od zakazów wymienionych w art. 51 i art. 52 ustawy o ochronie przyrody.

9 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Ustalenia projektu Studium przewidują prawidłowe gospodarowanie zasobami przyrody, dostosowują projektowane zagospodarowanie do warunków środowiskowych. Ustalenia wskazują obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody oraz krajobrazu kulturowego, nakazują stosowanie przepisów odrębnych. Na terenie gminy znajdują się obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody, na których obowiązują właściwe przepisy odrębne, których nakaz zachowania jest niezależny od ustaleń projektu zmiany Studium.

Poniżej przedstawiono ustalenia projektu Studium odnoszące się do ochrony komponentów środowiska w tym zdrowia i życia ludzi.

9.1 Tereny wyłączone spod zabudowy

- Ograniczenia w zagospodarowaniu poszczególnych terenów MPK określa plan ochrony Parku.
- Na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody w obrębie Obszarów Chronionego Krajobrazu obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu w tym zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych z wyjątkami.

- W strefie I „Ochronnej” w obszarze IA obowiązuje całkowity zakaz wyznaczania nowych siedlisk budowlanych – rolniczych, mieszkalnych i innych poza terenami wskazanymi w studium. Szczegółowe zasady zawarte są w ustaleniach dla poszczególnych obszarów wyznaczonych w tej strefie.
- Tereny użytków ekologicznych oraz rezerwatów przyrody objęte są zakazem zabudowy, zgodnie z przepisami o ochronie przyrody.
- Na terenie obszarów specjalnej ochrony Natura 2000 obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów ustawy o ochronie przyrody.
- Tereny udokumentowanych złóż kopalin objęte terenem górniczym wyłączone są spod zabudowy, za wyjątkiem urządzeń i obiektów bezpośrednio związanych z wydobywaniem, zgodnie z przepisami Prawa geologicznego i górniczego.
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią objęte są zakazem zabudowy, zgodnie z przepisami Prawa wodnego.
- Korytarze technologiczne związane z lokalizacją gazociągów, linii elektroenergetycznych.
- Na podstawie ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej w rozumieniu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, stanowią wyjątek od w/w wymienionych zakazów o ile ich lokalizacja zgodna jest z przepisami odrębnymi.

W/w przepisy mają zastosowanie przy sporządzaniu planów miejscowych.

9.2 Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Zabytki nieruchome

Na prace prowadzone w zabytkach wpisanych do rejestru i w ich otoczeniu oraz w obszarach wpisanych do rejestru zabytków konieczne jest uzyskanie pozwolenia WKZ, zaś dla obiektów i obszarów w ewidencji zabytków, ale nie objętych wpisem do rejestru zabytków, konieczne jest uzgodnienie lub uzyskanie pozytywnej opinii WKZ. Zagospodarowanie na cele użytkowe zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru wymaga posiadania przez jego właściciela lub posiadacza:

- dokumentacji konserwatorskiej określającej stan zachowania zabytku nieruchomego i możliwości jego adaptacji, z uwzględnieniem historycznej funkcji i wartości tego zabytku,
- uzgodnionego z wojewódzkim konserwatorem zabytków programu prac konserwatorskich przy zabytku nieruchomym, określającego zakres i sposób ich prowadzenia oraz wskazującego niezbędne do zastosowania materiały i technologie,

- uzgodnionego z wojewódzkim konserwatorem zabytków programu zagospodarowania zabytku nieruchomego wraz z otoczeniem oraz dalszego korzystania z tego zabytku, z uwzględnieniem wyeksponowania jego wartości.

Zabytki archeologiczne

W przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowiska archeologicznego, znajdującego się w ewidencji zabytków AZP, nie będącego w rejestrze zabytków, obowiązuje art. 31 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (DZ.U. z 2010 r. nr 75 poz. 474. Prace ziemne należy poprzedzić badaniami archeologicznymi - ich wyniki pozwolą na zajęcie stanowiska konserwatorskiego do zagospodarowania terenu. Zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych ustala Wojewódzki Konserwator Zabytków w drodze decyzji.

Na stanowiskach archeologicznych o własnej formie terenowej i wpisanych do rejestru zabytków zakazuje się inwestycji budowlanych i działalności rolniczej, winny one pozostać nieużytkami. W przypadku braku ewidencji AZP należy wykonać rozpoznanie powierzchniowe przed realizacją inwestycji. Na w/w rodzaju badań archeologicznych należy bezwzględnie uzyskać pozwolenia WKZ.

Zabytki architektury ujęte w ewidencji zabytków

Oдноśnie zabytków architektury ujętych w ewidencji zabytków oraz w ich otoczeniu obowiązuje:

- ochrona historycznego krajobrazu kulturowego z widokami na historyczne ośrodki miejskie i wiejskie z dominantami w postaci kościołów oraz historyczną zielenią zagospodarowaną w postaci parków, cmentarzy i alei przydrożnych,
- ochrona zachowanej zabytkowej struktury architektoniczno-przestrzennej w postaci układu ruralistycznego, zabytków architektury, zabytkowych parków i cmentarzy, zabytkowej zieleni zorganizowanej, np. alei przydrożnych,
- ochrona układu dróg i placów, sposobu zabudowy wsi i zależności przestrzennych, występujących pomiędzy poszczególnymi częściami składowymi wsi,
- pełna ochrona obiektów historycznych w stosunku do których obowiązuje:
 - ochrona kształtu i rodzaju pokrycia dachów, artykulacja i sposób opracowania elewacji (w tym rodzaj i forma stolarki otworowej jako jednego z elementów wystroju elewacji),
 - zakaz dokonywania zmian w budynkach historycznych, mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej (wyburzania, nadbudowy, zmian kształtu dachów, zmian rodzaju pokrycia dachowego, tj. wprowadzania współczesnego rodzaju pokrycia oraz przebudowy obiektów historycznych - w tym zmian w obrębie elewacji, z wyłączeniem prac adaptacyjnych uwzględniających walory zabytkowe obiektów, dokonanych na podstawie

- wytycznych konserwatorskich oraz zmian wynikających z ustaleń zdobytych na podstawie badań naukowych i konserwatorskich),
- remonty budynków historycznych należy prowadzić na zasadach pozwalających zachować jako eksponowane walory zabytkowe elewacji tj. kompozycję elewacji, detal architektoniczny, rodzaj wykończenia elewacji, historyczny rodzaj materiałów budowlanych.

Historyczne parki i cmentarze

W obrębie cmentarzy obowiązuje:

- ochrona układu przestrzennego (alei, układu kwater),
- ochrona zabytkowego drzewostanu,
- ochrona historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury, tj. ogrodzenia, pompy wody, kaplice,
- zakaz zmian układu przestrzennego (aleje, nasadzenia, kwatery),
- zakaz wycinki starodrzewia,
- zakaz likwidacji historycznych elementów małej architektury oraz zabytkowych nagrobków.

W obrębie parków obowiązuje:

- ochrona układu przestrzennego i historycznego sposobu zagospodarowania,
- ochrona zabytkowego drzewostanu,
- ochrona historycznych elementów małej architektury, tj. ogrodzenia, itp.,
- zakaz zmian układu przestrzennego (aleje, nasadzenia, kwatery),
- zakaz wycinki starodrzewia,
- zakaz likwidacji historycznych elementów małej architektury.

Wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych parków i cmentarzy należy poprzedzić właściwą dokumentacją konserwatorską, prowadzącą do określenia uwarunkowań historycznych i możliwości dalszego użytkowania. Wszelkie prace prowadzone w obrębie historycznych parków i cmentarzy należy uzgodnić z WKZ, a w przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków- uzyskać pozwolenia WKZ na prowadzenie prac.

Aleje przydrożne znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz aleje typowane do ochrony jako element krajobrazu kulturowego

Ochrona ww. alei powinna polegać na pielęgnacji i konserwacji drzew z uzupełnieniami i nowymi nasadzeniami na podstawie specjalistycznych dokumentacji.

W przypadku kolizji wymogów ochrony krajobrazu kulturowego z wymogami bezpieczeństwa ruchu drogowego i potrzeby modernizacji dróg, decyzję należy podjąć na podstawie specjalistycznej dokumentacji w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

9.3 Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

Rolnictwo

Obok turystyki jest nadal funkcją wiodącą. W oparciu o rozpoznane warunki do produkcji rolnej przyjęto następujące kierunki rozwoju:

- Zasady prowadzenia gospodarki rolnej na obszarze MPK (strefa I, obszar IA) określa plan ochrony Parku, m. in:
 - zalecenie wprowadzenia na gruntach rolnych programów rolno-środowiskowych,
 - obowiązek przestrzegania zasad nawożenia gleb gnojowicą zgodnie z ustawą z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz.1033),
 - zakaz realizacji obiektów inwentarskich opartych o gnojowicowy system chowu zwierząt,
 - kompostowanie obornika lub innych nawozów organicznych musi być zabezpieczone przed negatywnym wpływem warunków atmosferycznych oraz przesiąkaniem do wód podskórnych,
 - zakaz wprowadzania organizmów modyfikowanych genetycznie do upraw i hodowli;
- Intensyfikacja produkcji rolnej w strefie III „Aktywizacji gospodarczej” W strefie tej preferuje się kontynuację rozpoczętego już procesu tworzenia gospodarstw farmerskich, powstających w wyniku prywatyzowania gruntów agencji Nieruchomości Rolnych. Optymalna wielkość gospodarstw 100-1000ha.
- Gospodarstwa rodzinne o wielkości 20-50 ha preferowane są na terenach atrakcyjnych turystycznie i jednocześnie o wysokich reżimach ochrony. Są to strefy: I „Ochronna” – obejmująca Mazurski Park Krajobrazowy wraz z OCHK Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego i strefa II „Krajobrazowa”- obejmująca tereny objęte ochroną krajobrazu. W obrębie wymienionych stref, szczególnie zaleca się tworzenie gospodarstw agroturystycznych w ramach istniejących siedlisk.
- Wprowadzenie form ekologicznych upraw, szczególnie w strefach I „Ochronnej” i II „Krajobrazowej”.
- Urządzenia obsługi i produkcji rolnej winny powstawać głównie poprzez restrukturyzację istniejących obiektów.
- Technologie produkcji rolnej muszą uwzględniać wymogi ochrony środowiska przyrodniczego, w szczególności zasobów wodnych - wód powierzchniowych i wglębnych.

- Poziom produkcji zwierzęcej należy dostosować do bilansu paszowego.
- Przy lokalizacji obiektów produkcji zwierzęcej na obszarach chronionego krajobrazu obowiązują ograniczenia wynikające z Ustawy o ochronie przyrody i stosownych rozporządzeń.

Gospodarka rybacka

W zakresie gospodarki rybackiej przyjmuje się następujące zasady:

- Intensyfikacja produkcji rybackiej, która obok korzyści gospodarczych jest procesem korzystnym dla środowiska przyrodniczego jezior.
- Ograniczenia użytkowania jezior w obrębie Mazurskiego Parku Krajobrazowego określone w planie ochrony Parku.

Leśnictwo

Gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o plany urządzeniowe poszczególnych nadleśnictw, w których określono obszary lasów ochronnych i wodochronnych.

Oдноśnie gospodarki leśnej przyjmuje się następujące zasady:

- W celu ochrony obszarów leśnych przed antropopresją należy:
 - linie energetyczne średniego napięcia prowadzone przez obszary leśne realizować jako kablowe,
 - dążyć do zastępowania węgla ekologicznymi surowcami energetycznymi,
 - ograniczyć poruszanie się pojazdami mechanicznymi na terenach leśnych.
- Grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej. Zalecane jest zalesianie terenów o silnie skonfigurowanej rzeźbie, szczególnie tych o spadkach powyżej 18%, w celu przeciwdziałania procesom erozyjnym.
- Na obszarze Mazurskiego Parku Krajobrazowego gospodarka leśna regulowana jest planem ochrony parku.

9.4 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Erozja i osuwiska.

Na terenach o skonfigurowanej rzeźbie gleby narażone są na erozję. Dla przeciwdziałania procesom erozyjnym wskazane jest zalesianie terenów (szczególnie tych o spadkach powyżej 18-20 %). Ponadto stosowanie użytków zielonych i upraw wieloletnich także osłabia procesy erozyjne gleb.

Powinny one być preferowane (obok zalesiania) na terenach o spadkach 10-18%. Na obszarze gminy Mrągowo tereny o takich spadkach występują głównie na zboczach polodowcowych dolin rynnowych i – w mniejszym stopniu – na terenach wysoczyznowych.

Według Katalogu Osuwisk Instytutu Geologicznego Zakładu Geologii Inżynierskiej (W-wa 1971r.) i materiałów własnych na terenie gminy Mrągowo zidentyfikowano obszary osuwiskowe i obszary o predyspozycjach do powstawania osuwisk. Znajdują się one niemal wyłącznie w strefach krawędziowych polodowcowych dolin rynnowych.

Tereny zagrożone powodzią.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej na terenie gminy Mrągowo nie wyznaczył obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią.

Ze względu na predyspozycje do występowania podtopień, powinno się unikać lokalizacji obiektów budowlanych w dolinach rzecznych oraz w obniżeniach terenu.

9.5 Gospodarka odpadami

System musi obejmować 100% mieszkańców miasta i gminy oraz zapewniać możliwości gromadzenia odpadów w miejscu wytworzenia, usuwania z częstotliwością dostosowaną do indywidualnych potrzeb użytkowników, a także ich wstępnej segregacji.

Transport odpadów i ich unieszkodliwienie nie może być uciążliwe dla mieszkańców i nie może wywoływać pogorszenie stanu środowiska.

Gospodarka odpadami w gminie będzie się odbywała zgodnie z Ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie. Opady będą dostarczane do wyznaczonej instalacji regionalnej lub zastępczej.

10 ISTNIEJĄCE PROBLEMY I CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przy sporządzaniu Studium miały zastosowanie m.in. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu zgodnie z celami ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Spośród głównych celów odnoszących się do problematyki ochrony środowiska, wymienić należy przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie zanieczyszczeń środowiska m.in. po przez:

- utrzymanie norm odnośnie jakości wód poprzez prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonych w przepisach szczegółowych,
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych,
- utrzymanie norm odnośnie jakości powietrza określonych w przepisach szczegółowych,

- prawidłowej gospodarki odpadami, określonej w przepisach szczegółowych.

Zapisy projektu Studium są zgodne z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska. Na szczeblu krajowym cele te realizowane są na podstawie m.in. ustawy prawo ochrony środowiska, ustawy o ochronie przyrody oraz przepisów szczegółowych dotyczących poszczególnych dziedzin. Prawo krajowe, w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, zobligowane zostało do stosowania zasad i celów w realizacji zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska określonych przez Unię.

Dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego powinien wykazywać tendencje do skupiania zabudowy wokół terenów istniejącej zabudowy, podporządkowując się z reguły istniejącemu układowi drogowemu oraz dostępności infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. W przypadku intensyfikacji sposobu zagospodarowania, przy jednoczesnym braku systemowych rozwiązań w zakresie infrastruktury technicznej (m.in. sieci wodociągowe i kanalizacyjne) pogłębiać się będzie bezpośrednie zagrożenia dla środowiska. Na nieskanalizowanych obszarach zabudowanych nasilać się może zjawisko niekontrolowanej emisji ścieków do środowiska co doprowadzi do zmian w szacie roślinnej, skażenia gleb, pogorszenia stanu wód podziemnych.

Cele środowiskowe z poprzedniego cyklu planistycznego dla jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych, jeziornych nie zostały osiągnięte, stan wód jest zły lub brak jest danych do oceny stanu. Zazwyczaj pogarszanie się jakości wód powierzchniowych następuje przede wszystkim w wyniku ich zanieczyszczania ściekami bytowo-gospodarczymi, wynikającego z niedostatku sieci kanalizacyjnych, spływu zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo.

W obrębie strefy warmińsko-mazurskiej w roku 2022 stwierdzono obszary przekroczenia standardów imisyjnych dla PM₁₀ oraz dla benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀. Według kryterium ochrony zdrowia strefa została zakwalifikowana do klasy C. Wpływ na poprawę sytuacji zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego miałyby przedsięwzięcia związane m.in. z wymianą starych, niskosprawnych i nieekologicznych kotłów i pieców węglowych bądź związane z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej (m.in. energia wiatrowa, słoneczna, wykorzystanie biomasy). Istotne jest również podejmowanie działań skierowanych na większe uświadomienie społeczeństwa i propagowanie szerszego wykorzystania paliw typu gaz ziemny, olej opałowy, brykiet, energię elektryczną lub energię odnawialną, bardziej przyjaznych środowisku, których wykorzystanie przyczyni się do zmniejszenia tzw. niskiej emisji, jak również wyeliminuje problem spalania odpadów.

W celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzących z dróg zaleca propagowanie wykorzystania mniej uciążliwych dla środowiska form ruchu, np. ruch rowerowy, pieszy (budowa ścieżek rowerowych, budowa chodników, remont poboczy dróg) oraz rozwój transportu zbiorowego.

Z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu dokumentu potrzeby ochrony środowiska mogą wynikać również z faktu występowania na przedmiotowym terenie zasobów środowiska podlegających ochronie, a przede wszystkim form ochrony przyrody, które należy zachować i chronić.

11 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU

Na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań rozumianych, jako zasadnicza zmiana czy przekroczenie określonych prawem parametrów i standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych wynikających z realizacji zapisów projektu Studium, co zostało szerzej omówione w rozdziale charakteryzującym oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.

12 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU UCHWALENIA STUDIUM

W sytuacji gdy postanowienia studium nie zostaną zrealizowane należy spodziewać się pewnych zmian w funkcjonowaniu środowiska. Może nastąpić dysproporcja i chaos w przeznaczeniu terenów pod zagospodarowanie pod funkcje mieszkaniowe, usługowe, turystyczne oraz przemysłowo-produkcyjne itd..

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Studium to:

- obniżenie walorów krajobrazowych poprzez chaotyczną lokalizację obiektów realizowaną bez zasad zachowania ładu przestrzennego,
- zubożenie różnorodności biologicznej poprzez nadmierną antropopresję,
- zubożenie zasobów środowiska naturalnego, szczególnie przyrody ożywionej,
- degradacja gleb na skutek wprowadzania nowej niezorganizowanej zabudowy,
- wzrost zanieczyszczenia wód i gleby z terenów nowo zainwestowanych z powodu braku ustaleń odnośnie gospodarki ściekowej,
- zwiększenie uciążliwości hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych wzdłuż dróg ze względu na brak przepustowości

Celem dokumentu Studium jest kształtowanie polityki przestrzennej gminy, zapewnienie ładu przestrzennego w zgodzie z ochroną środowiska.

13 PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Zgodnie z *art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.* wpływ ustaleń projektu tegoż dokumentu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie

ogólnodostępnej publikacji, ale źródłami danych w tym zakresie mogą też być: źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa planowany sposób zagospodarowania i zawiera informacje o lokalizacji obszarów przeznaczonych pod zabudowę i inne funkcje, o przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, o położeniu obiektów infrastruktury technicznej, terenów chronionych, terenów leśnych. Studium stanowi podstawę do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Przewidywane metody analizy realizacji postanowień studium pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

- oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu,
- przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska.

Ocena realizacji przyjętych ustaleń będzie następowała na podstawie oceny zbieżności zapisów studium z wprowadzeniem ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Projekt planu miejscowego powinien być wykonany wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, uwzględniając zapisy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń miejscowego planu powinny być okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji miejscowego planu, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej.

14 ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE NA ŚRODOWISKO

Mianem oddziaływania transgranicznego określa się jakiekolwiek oddziaływanie na terenie danego państwa, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie innego państwa i nie mające wyłącznie charakteru globalnego. Specjalnej analizie podlegają inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, w których ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogą powodować znaczące emisje lub zmiany

w środowisku. Realizacja ustaleń studium nie powoduje skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

15 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę skutków ustaleń oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrągowo.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest jednym z podstawowych dokumentów niezbędnych w procedurze postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu studium i sporządzana zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Niniejsza prognoza opracowana została w celu dokonania oceny skutków ewentualnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą nastąpić w wyniku realizacji ustaleń studium. Uwzględnia ona wszystkie najważniejsze komponenty środowiska naturalnego.

Zestawienie w prognozie potencjalnych zagrożeń oraz przedstawione przewidywane skutki realizacji studium nie są równoznaczne z likwidacją czy wyeliminowaniem wszelkich zagrożeń dla środowiska, jakie mogą w przyszłości powstać w skutek realizacji inwestycji. Na etapie sporządzania prognozy skutków ustaleń oddziaływania na środowisko do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania sygnalizuje się możliwość wystąpienia zagrożeń, zaś likwidacja bądź ich zmniejszenie możliwe jest dopiero na późniejszych etapach, np. na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, czy idąc dalej na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę.

Dotychczas na obszarach powstającej zabudowy nastąpiła degradacja gleb, przekształcenie naturalnego ukształtowania powierzchni terenu, likwidacji uległy ekosystemy, zlikwidowane zostały biologicznie czynne powierzchnie, na miejscu których powstała zabudowa i inne powierzchnie utwardzone, przekształceniu uległy również lokalne warunki wodne. Do zagrożenia środowiska ze strony terenów zainwestowanych przyczyniła się również działalność rolnicza. Wraz z rozwojem urbanizacji nastąpił wzrost emisji zanieczyszczeń do środowiska poprzez wytwarzanie odpadów, zrzuty ścieków komunalnych oraz ścieków rolno-hodowlanych co doprowadziło do przekształceń stanu naturalnego między innymi gleb, wód powierzchniowych i podziemnych czy powietrza.

Dotychczasowy rozwój zabudowy następował etapami rozłożonymi w dłuższym czasie, co pozwoliło na zachowanie ogólnej równowagi w środowisku przyrodniczym oraz w nieznacznym stopniu wpłynęło na klimat i morfologię.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu studium zostanie ograniczona możliwość dalszego rozwoju gospodarczego i aktywizacja terenów gminy. Zahamowane zostaną działania zmierzające do wprowadzenia ładu przestrzennego i wdrożenia zasad zrównoważonego rozwoju, polegającego na wykorzystywaniu przez człowieka zasobów przyrody przy minimalnych represjach na środowisko.

Przekształcenie terenów otwartych w tereny zainwestowane będzie następować etapami poprzez realizację ustaleń zawartych w kolejno sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów oraz planów już obowiązujących. Miejscowe plany powinny być zgodne z projektem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Przypuszcza się, że dotychczasowe oddziaływania na środowisko i krajobraz zostaną utrzymane na zadowalającym poziomie. Należy pamiętać, że wraz ze wzrostem urbanizacji nieunikniony jest wzrost presji na środowisko przyrodnicze. Nowe zagospodarowanie choć w pewnym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze będzie równocześnie generować pozytywne zjawiska np. poprzez zwiększenie bazy mieszkaniowej oraz zwiększenie ilości miejsc pracy (rozwój terenów działalności gospodarczej, usługowych).

W procesach zagospodarowania przestrzennego niezwykle ważna jest świadomość pojawiania się nieuniknionych presji w związku z powstającymi inwestycjami oraz odpowiedzialność za ich wprowadzanie do środowiska, a co za tym idzie niezbędne jest wdrażanie odpowiednich środków ochrony.

W związku z realizacją ustaleń projektu studium na przedmiotowym obszarze zostaną zachowane pozytywne oddziaływania istniejących terenów zielonych a przede wszystkim terenów objętych formami ochrony przyrody, kompleksów leśnych, zbiorników, cieków, terenów łąk, pastwisk itp.

Projekt studium nie zakłada istotnych zmian przestrzennych powodujących ograniczenia w ochronie istniejących terenów chronionych, co oznacza iż ewentualny negatywny wpływ na tereny chronione wskutek powstania nowych inwestycji, nie będzie bezpośredni lub utrzyma się na obecnym poziomie.

Ocenia się, że w zakresie dewastacji terenów biologicznie czynnych (wierzchniej warstwy gleby), działaniami minimalizującym negatywne zjawiska będą między innymi: zastosowanie stosunkowo niskiej intensywności dla zabudowy, wprowadzanie bogatego programu zieleni towarzyszącej, stosowanie nasadzeń zieleni izolacyjnej, stosowanie gatunków zieleni rodzimej, pozostawianie terenów biologicznie czynnych poza działaniami ingerencji.

W zakresie utrzymania dobrej jakości powietrza działania takie można uzyskać przez ograniczenie stosowania szkodliwych dla środowiska technologii, unowocześnianie technologii

produkcyjnych, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji (paleniska domowe, osiedlowe kotłownie), poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (ogniwa fotowoltaiczne).

Ważne jest zachowanie w miarę możliwości istniejących na terenie gminy wód powierzchniowych, bagien, oczek wodnych, użytków zielonych, zadrzewień, zakrzewień oraz zwiększanie ich powierzchni. Przyczyni się do uzyskania i utrzymania różnorodności biologicznej. Zadrzewienia śródpolne służą ochronie gleb przed erozją wietrzną i wodną – powodują zmniejszenie prędkości wiatru i parowanie, zwiększają również pojemność wodną gleb i poprawiają bilans wody w gruncie. Ponadto zadrzewienia i pasy zadrzewień śródpolnych stanowią nisze ekologiczne dla wielu gatunków ptaków i drobnych ssaków.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadza ład przestrzenny, a ustalenia tego dokumentu przyczyniają się do ograniczania potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko przewidzianych w Studium form zagospodarowania przestrzeni i zainwestowania terenów. W sytuacji, gdy postanowienia Studium nie zostaną zrealizowane należy spodziewać się pewnych zmian w funkcjonowaniu środowiska. Może nastąpić dysproporcja i chaos w przeznaczeniu terenów pod różne funkcje.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen stwierdza się, iż zaprojektowane w Studium funkcje będą miały w przewadze wpływ neutralny (brak wpływu, wpływ nieznaczący) lub negatywny (rozumiany jako oddziaływanie zauważalne lecz nie powodujące naruszenia standardów środowiskowych). Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, bariery dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych. Powyższe stwierdzenia są uwarunkowane wypełnieniem wszystkich działań i rozwiązań zapobiegających oraz minimalizujących czy eliminujących potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko.

16 SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1 Położenie administracyjne gminy na tle mezoregionów na podkładzie mapy topograficznej.	8
Rysunek 2 Lokalizacje obszarów zmian Studium.	9
Rysunek 3 Mapa glebowo-rolnicza gminy.....	11
Rysunek 4 JCWP i JCWPd w obrębie i otoczeniu gminy Mrągowo, wody powierzchniowe.	13
Rysunek 5 Obszary chronione oraz przebieg korytarzy ekologicznych w obrębie i otoczeniu gminy Mrągowo.	24
Rysunek 6 Projektowane kierunki rozwoju w obrębie obszarów objętych zmianą Studium: tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej; tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej; tereny o funkcji turystycznej i rekreacyjnej, tereny zabudowy działalności gospodarczej.	34

17 OŚWIADCZENIE

Oświadczam, iż spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094). Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Sylwia Długosz